

FARNÍ INFORMÁTOR

21. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 27. SRPNA 2006

Okuste a vizte, jak je Hospodin dobrý

*„Matko Neposkvrněná,
stojíme před Tebou,
abychom Ti vyjádřili
vděčnost za milosti,
obdržené
během 75 let života
tvé pokorné služebnice
Boženy Vlčové.
Matko Církve,
která jsi ve svém srdci
nosila události dějin spásy,
vlož mě do svého srdce
a přenes mě
do Nejsvětějšího
Srdce Ježíšova,
nyní i v hodinu
mého setkání
s Vykupitelem člověka“*

(překlad modlitby, jež zazněla
před Massabiellskou jeskyní
v Lourdech, 26. srpna 2006)

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, spolu se svatým Petrem i my svou účastí na této mši svaté vyznáváme: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života!“ Proto smíme s důvěrou prosit:

L: PANE, ŽIV NÁS SVÝM SLOVEM I SVÝM TĚLEM.

- Za svatou Církev, aby na své pouti čerpala sílu z eucharistie – „pramene a vrcholu veškerého křesťanského života“ a tak byla znamením naděje.
- Za věřící, aby při každé mši svaté přistupovali ke svatému přijímání a tak vyznávali svou víru v eucharistii – „záruku věčné slávy“ – vědomi si toho, že společenství s Kristem, které nyní prožívají jako poutníci ve smrtelném těle, je předzvěstí vrcholného setkání s Ním v onen den, kdy mu budeme podobni, „protože ho uvidíme tak, jak je“.
- Za muže naší farnosti, aby milovali své ženy, jako Kristus miluje svou Církev. Ženy pak ať ve svém povolání vzhlížejí ke Kristu, a rodinné společenství lásky, úcty a věrnosti proměňují v domov přicházejícího Božího království.
- Za ty, kdo tráví čas prázdnin a dovolených, aby u moří, na horách či letních táborech načerpali nových sil k poslání, které jim světila tvá prozřetelnost.
- Za věrné zemřelé, kteří se sytili chlebem života, aby v jeho síle žili navěky.

K: Nebeský Otče, tys nás ve svém Synu obdařil pravým Chlebem života. Dej, abychom vírou přijali tento dar a dokázali žít jako tvé milované děti. Skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 27. srpna – 10. září 2006

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 27. srpna	21. NEDELE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	na poděkování za 75 let života s prosbou za další Boží pomoc
		DRYSICE 9.30	za + Annu CHYTILOVOU, manžela a dvoje rodiče
		PODIVICE 11.00	za + Jana ŠVARCE, manž., rodiče ŠVARCOVY a KOLAŘÍKOVY
PONDĚLÍ 28. srpna	SV. AUGUSTIN, BISKUP A UČITEL CÍRKVE	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Ludvíka HROZU, manž., děti, vnoučata a duše v očištění
ÚTERÝ 29. srpna	UMUČENÍ SV. JANA KŘTITELE	PODIVICE 8.00	za + Antonína VYSTRČILA a Boží požehnání pro rodinu
STŘEDA 30. srpna	STŘEDA 21. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 18.00	za + Františka SLAVÍKA, manželku a sourozence
ČTVRTEK 31. srpna	ČTVRTEK 21. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Františka ZBOŘILA a Boží požehnání pro živou rod.
PÁTEK 1. září	ČTVRTEK 21. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 8.00	za dar zdraví a požehnání Panny Marie pro těžce nemocnou
	PRVNÍ PÁTEK V MĚSÍCI	PUSTIMĚŘ 18.00	za dary Ducha sv. pro mládež začínající nový školní rok
SOBOTA 2. září	SOBOTA 21. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 18.30	MARIÁNSKÁ POBOŽNOST
NEDELE 3. září	22. NEDELE V MEZIDOBÍ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Stanislava COUFALA, dvoje rodiče a živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Františka ZAKOPALA a rodiče
95. VÝROČÍ POSVĚCENÍ KOSTELA SV. CYRILA A METODĚJE V PODIVICÍCH		PODIVICE 11.00	za živé a + farníky a kněze, kteří působili v Podivicích
PONDĚLÍ 4. září	PONDĚLÍ 22. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Marii a Vladimíra ROZSYPALOVY
ÚTERÝ 5. září	ÚTERÝ 22. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za + Annu MAHDALOVOU, manžela a Boží požehnání pro r.
STŘEDA 6. září	STŘEDA 22. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 18.00	za + Vojtěšku SLAVÍKOVOU, manžela a sourozence
ČTVRTEK 7. září	ČTVRTEK 22. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za Annu Nallerovou a duše v očištění
PÁTEK 8. září	SVÁTEK NAROZENÍ PANNY MARIE	DRYSICE 8.00	k sedmibolestné Panně Marii za dar zdraví a Boží požehnání
SOBOTA 9. září	SOBOTA 22. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ – 18.00h – koncert AMADEUS LAUDANS DEUM	
NEDELE 10. září	23. NEDELE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	na poděkování Pánu Bohu za 65 let života
		PODIVICE 11.00	za + Theodora MARÁKA, rodiče a dva bratry
HODY V DRYASICÍCH NAROZENÍ PANNY MARIE		DRYSICE 9.30	za + MUDr. Ivetu POLÁCHOVOU a duše v oč.

LITURGICKÉ TEXTY 21. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – JOZ 24,1-2A.15-17.18B

Čtení z knihy Jozue.

Jozue shromáždil všechny kmeny Izraele do Sichemu a svolal přední muže Izraele, jeho náčelníky, soudce a písaře. Když předstoupili před Boha, řekl Jozue všemu lidu: „Jestliže se vám nelíbí sloužit Hospodinu, vyvolte si dnes, komu chcete sloužit: zda bohům, kterým sloužili vaši předkové za řekou (Eufratem), či bohům Amoritů, v jejichž zemi přebýváte. Já však a má rodina budeme sloužit Hospodinu!“ Lid odpověděl: „Daleko ať je od nás myšlenka, že bychom opustili Hospodina a sloužili cizím bohům. Vždyť Hospodin je náš Bůh. On vyvedl nás a naše otce z egyptské země, z domu otroctví, a udělal před našima očima tyto veliké divy a chránil nás po celé cestě, kterou jsme šli, a mezi všemi národy, jejichž středem jsme procházeli. I my chceme sloužit Hospodinu, neboť je náš Bůh!“

ŽALM 34

Ustavičně chci velebit Hospodina, – vždy bude v mých ústech jeho chvála. – V Hospodinu nechť se chlubí moje duše, – ať to slyší pokorní a radují se. Hospodinovy oči hledí na spravedlivé, – k jejich volání se skloní jeho sluch. – Hospodinův hněv stíhá ty, kdo páchají zlo, – aby vyhladil ze země vzpomínku na ně. Spravedliví volali, a Hospodin slyšel, – vysvobodil je z každé jejich tísně. – Blízko je Hospodin těm, kdo mají zkroušené srdce, – na duchu zlomené zachraňuje. Spravedlivý mívá mnoho soužení, – Hospodin však ho ze všech vyprostí. – Chrání všechny jeho kosti, – ani jedna z nich nebude zlomena. Zloba uštve bezbožníka k smrti, – kdo nenávidí spravedlivého, budou potrestáni. – Hospodin zachraňuje duše svých služebníků, – nebudou pykat, kdo se k němu utíkají.

2. ČTENÍ – EF 5,21-32

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Efezanům.

Bratři! Podřizujte se jeden druhému z úcty ke Kristu. Ženy ať jsou podřizeny svým mužům, jako kdyby to byl sám Pán. Muž je totiž hlavou ženy, podobně jako Kristus je hlavou církve, sám spasitel svého (tajemného) těla. Jako je církev podřizena Kristu, tak i ženy mají být svým mužům podřizeny ve všem. Muži, každý z vás ať miluje svou ženu, jako Kristus miloval církev a vydal sám sebe za ni, aby ji posvětil a očistil vodou a slovem. Tím si chtěl církev připravit slavnou, bez poskvrny, vrásky nebo něčeho takového, aby byla svatá a bez vady. Tak také muž má mít svou ženu rád jako vlastní tělo. Kdo má svou ženu rád, projevuje tím lásku sám sobě. Nikdo přece nemá v nenávisti vlastní tělo, ale naopak: dává mu jíst a přeje mu. Tak i Kristus jedná s církví, protože jsme údy jeho těla. „Proto opustí člověk otce i matku a připojí se k své manželce, a ze dvou se stane jen jeden člověk.“ Toto tajemství je veliké; mám na mysli vztah Krista a církve.

EVANGELIUM – JAN 6,60-69

Slova svatého evangelia podle Jana.

Mnoho z Ježíšových učedníků řeklo: „To je tvrdá řeč! Kdopak to má poslouchat?“ Ježíš věděl sám od sebe, že jeho učedníci na to reptají, a proto jim řekl: „Nad tím se pohoršujete? Co teprve, až uvidíte Syna člověka, jak vystupuje tam, kde byl dříve? Co dává život, je Duch, tělo nic neznamená. Slova, která jsem vám mluvil, jsou Duch a jsou život. Ale jsou mezi vámi někteří, kdo nevěří.“ Ježíš totiž věděl od začátku, kdo jsou ti, kdo nevěří, a kdo je ten, který ho zradí. A dodal: „Proto jsem vám říkal, že nikdo ke mně nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce.“ Proto mnoho z jeho učedníků odešlo a už s ním nechodili. Ježíš tedy řekl Dvanácti: „I vy chcete odejít?“ Šimon Petr mu odpověděl: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života, a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Boží Svätý.“

EUCCHARISTIE – DAR OSOBY

(úvaha Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka S.I., čestného občana Pustiměře)

7. října 2004 podepsal papež Jan Pavel II. svůj Apoštolský list s titulem *Zůstaň s námi Pane*, a tím zahájil „Rok Eucharistie“. Proč zvolil právě tento titul svého listu? Naznačil tím úzký vztah svých slov k aktualitě dneška, k našim problémům. Věděl dobře, že bude-li mluvit o Eucharistii abstraktním způsobem, sotva bude mít encyklika širokou odezvu. On sám pak ve svém učitelském poslání se neustále vrací k hlásání práv člověka. Nenazývá je „lidskými právy“, ale právy člověka živého a konkrétního. Je totiž v dnešní společnosti neustálé nebezpečí předkládat poselství evangelia jako souhrn pravd, které se vtěsnají do knižních příruček. Eucharistie je naopak tajemství živé osobní přítomnosti Krista na zemi.

„Zůstaň s námi, Pane, protože se připozdívá!“ jsou slova dvou učedníků, kteří šli cestou do Emauz. Byli smutni

pro to, co se v posledních dnech událo: ukřižování a smrt jejich Mistra, do kterého vložili všechny své naděje. Ježíš, nyní zmrtvýchvstalý, se k nim přidružil jako neznámý poutník. Jejich srdce, jak se přiznali, přitom hořelo. Vyložil jim totiž pravý smysl předcházejících událostí slovy Písma. Ale přesto všechno slova sama nestačila. Přáli si, aby on sám s nimi zůstal osobně, chtěli ho mít u sebe jako živou osobu. Jejich přání, takto vyslovené, je neobyčejně dnes aktuální. Moderní filosofie je převážně personalistická, má osobní ráz. Ukazuje nutnost překonat všeobecné abstraktní naučení osobním vztahem. Osobní vztah se navazuje tělesnou přítomností, fyzickým dotykem. Tajemství Eucharistie je v této linii. Máme tu živý vztah s Kristovým tělem a krví naším tělesným dotykem tak úzkým, že se stává naší stravou a životní energií.

Tento vztah se ovšem uskutečňuje v tajemství. Všeobecné principy mají být vyjádřeny v jasných a dobře vymezených termínech. Taková nemůže být eucharistická svátost, vždyť je přítomností živé Osoby. Ježíš ukázal učedníkům své rány, tedy své ponížení a svou slabost. Ale ukázal jim, jak na ty rány mají hledět, aby uviděli to, co jim předtím bylo zakryto. Takové je tajemství Eucharistie.

Odkud pochází to jméno? Turista, který se poprvé pohybuje v Řecku, se diví, že slyší na každém kroku: *evcharistó, evcharistó*. Musejí mu vysvětlit, že to znamená: děkuji, děkuji. Eucharistická liturgie je tedy obřad poděkování za dar. Tak začínali své modlitby v synagogách Židé. Dřív, než o něco prosili, povzpomínali dary, kterými jejich národ Bůh v minulosti obdařil. Začínali od povolání Abraháma, přešli k vítěznému pochodu skrze Rudé moře a pouští atd... Výpočet byl někdy velmi dlouhý. Křesťané, kteří je napodobili, brzy tu řadu zkrátily a poděkovali Bohu za ty největší dary, které dostali „v poslední době“, tj. narození, smrt a vzkříšení, nanebevstoupení a příslibení druhého budoucího příchodu Spasitele na zemi. Tento krátký výpočet dodnes kněz recituje při mši v první modlitbě po proměňování. Nazývá se řeckým názvem *anamnesis*, připomínka. Připomínáme si tedy největší dar, který jsme od Boha dostali, živou osobu Ježíše Krista vtěleného na zemi.

Je to dar osoby. Jak si přitom máme počínat, nám ukazuje přirovnání z denního života. I tu si při slavnostních příležitostech dáváme dary: květiny, koláče, hodinky, přístroje... Jsou

to plody země a lidské práce. Ale nejlepší dar dostaneme, když při té příležitosti přijde sama osoba, kterou máme rádi a kterou jsme už dávno neviděli. Představme si, že se k nemocnému synu dostaví jeho matka, která žije jinde. Dají se ovšem hned do řeči a zavzpomínají na všechno, co prožili. Stávají se přítomnými i nejstarší vzpomínky z mládí. Podobně i při Eucharistii se připomíná celý život a celé dílo Ježíšovo, všechno, co vykonal pro nás a pro naši spásu. Vyznáváme to nahlas. Sotva kněz nebo jáhen ohlásí „tajemství víry“, odpovídáme: „Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, tvůj příchod očekáváme, Pane Ježíši Kriste.“

Vynikne tedy při slavení Eucharistie vícero různých hledisek. Jeden však z nich je hlavní, základní: reálná, skutečná přítomnost Kristova. Aby se to potvrdilo, byl v latinské liturgii zaveden obřad adorace: hned po proměnění kněz zvedá hostii a pak kalich do výše a zvoní se zvonkem. Česká kostelní píseň to komentuje slovy: „Na oltář Pán sestoupil a s ním celé nebe“. Protože tu jde o přítomnost osobní, v setkání v mysli vyvstane mnoho různých vzpomínek. Tím se vysvětlí, že mají mešní obřady v liturgiích církve různý ráz. Kdo asistuje poprvé při mši v obřadu byzantsko-slovanském, bývá nadšen, jaký je tu slavnostní ráz. V kostelech latinského obřadu je naopak vidět velký kříž. Jeden z východních teologů komentuje tento rozdíl takto. Západní církve si připomíná především Kristovu oběť, na Východě se spíše zdůrazňuje výsledek této oběti, tj. spása celého světa a naděje na jeho budoucí oslavení. Historikové liturgie to vysvětlují také tak, že na Západě si připomínáme poslední večeři Ježíše s apoštolý, na Východě prý spíše utkvěly v paměti ty okamžiky, kdy Kristus zasedl k večeři s učedníky po svém vzkříšení.

Ať už je tomu jakkoli, apoštolský list Jana Pavla II. dává důraz na to, abychom tu prožívali opravdu moment osobní přítomnosti Ježíše mezi námi. To napomenutí souvisí i s jistou nebezpečnou tendencí, která se tu a tam projevuje v poslední době. Někteří se dívají na mši jako na ritus pobratření. Je to dobře míněno, ale je to jednostranné. Jsou pak nakloněni k tomu, aby se podávalo sv. přijímání všem bez rozdílu, ať už v přítomnost Krista v Eucharistii věří či nevěří. To je ovšem nepřijatelné. Kněz, když podává hostii, říká každému: „Tělo Kristovo.“ Ve Francii odpovídají: „Věřím v to.“ My říkáme jen: „Amen“. Nezapomínejme však, že to znamená totéž vyznání: „Tělo Kristovo. – Ano, je tomu tak.“ Ke Kristu se musí přistupovat s vírou. Ta pak uzdravuje na duši i na těle. Pro nás je tedy přijímání osobní dar Spasitele. Za to mu děkujeme. Je to tedy Eucharistie v pravém slova smyslu.

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MĚSÍC SRPEN

1. Aby osiřelým dětem nescházela nezbytná péče o jejich lidskou a křesťanskou formaci.
2. Aby si věřící křesťané uvědomovali své povolání v každém prostředí a za všech okolností.
3. Aby pozornost věnovaná duchovním povoláním pomohla mladým lidem objevit a přijmout Boží záměry s jejich životem.
4. Aby v nás Neposkrvněná Matka Páně probudila vnímavost pro zlo hříchu a provázela nás svou mateřskou přímlovou: „nyní i v hodinu naší smrti“.

MEDITACE O SLAVNOSTI NANEBEVZETÍ PANNY MARIE

/promluva Benedikta XVI. při střeďeční generální audienci, 16. srpna 2006 v Castel Gandolfu/

Drazí bratři a sestry, naše pravidelné střeďeční setkání se dnes koná v ovzduší slavnosti Nanebevzetí Panny Marie. Chtěl bych vám proto znovu nabídnout pohled na Naši nebeskou Matku, kterou nám liturgie včera dala rozjímat jako triumfující spolu s Kristem v nebi. Tato slavnost byla již od počátků křesťanství vždycky velmi oblíbená mezi křesťanským lidem a připomíná, jak víme, i tělesné

oslavení onoho Božího stvoření, které Bůh vyvolil jako Matku a kterou Ježíš z Kříže dal za Matku celému lidstvu. Nanebevzetí evokuje tajemství, které přitahuje každého z nás, protože, jak praví 2. vatikánský koncil, Maria „zde na zemi září před putujícím Božím lidem jako znamení jisté naděje a útěchy, dokud nepřijde den Páně“ (*Lumen Gentium*, 68). My jsem však každodenními událostmi tak pohlceni, že někdy zapomínáme tuto útěšnou duchovní skutečnost, která představuje důležitou pravdu víry.

Jak to udělat, aby toto zářivé znamení naděje bylo dnešní společností vnímáno stále více? Někteří dnes žijí tak jakoby neměli nikdy zemřít anebo jakoby se mělo smrtí všechno končit; někteří mají za to, že člověk je jediným strůjcem vlastního osudu, jako by Bůh neexistoval, a dochází to někdy až tak daleko, že Mu upírají místo v našem světě. Velké úspěchy techniky a vědy, které značně zlepšily životní podmínky lidstva, však hlubší otázky lidské duše ponechávají bez řešení. Pouze otevření se tajemství Boha, který je láska, může naplnit žízeň našeho srdce po pravdě a štěstí. Pouze vyhlídka věčnosti může dát autentickou hodnotu historickým událostem a zejména tajemství lidské křehkosti, utrpení a smrti. Když rozjíáme Marii v nebeské slávě, chápeme, že i pro nás není definitivní vlastní země, ale že budeme-li žít trvale obráceni k věčným dobrům, tak jednoho dne budeme společně s ní sdílet její slávu. Proto i přes četné všední těžkosti nemusíme ztrácet vyrovnanost a pokoj. Zářivé znamení Nanebevzaté se šíří ještě tím více, když se na horizontu stahují ponurá mračna bolesti a násilí. Tím jsme si jisti: Maria sleduje naše kroky shůry s něžnou starostlivostí a uklidňuje nás v hodině temnot a bouří, utěšuje nás svou mateřskou rukou. Posílení tímto vědomím, pokračujme s důvěrou v naší cestě křesťanského nasazení tam, kam nás Prozřetelnost vede.

✱

„V tomto běhu času jsme jako potápějící se lodi, zmítané bouřemi a příboji“

/promluva Benedikta XVI. před nedělní modlitbou Anděl Páně, 20. srpna 2006 Castel Gandolfu/

Drazí bratři a sestry,

liturgický kalendář dnes mezi světci dne vypočítává také sv. Bernarda z Clairvaux, velkého učitele Církve, který žil na přelomu 11. a 12. století (1091-1153). Jeho příklad a jeho nauka se ukazují být velice užitečnými i v naší době. Odešel do ústraní po období těžkých vnitřních krizí a v 25 letech byl zvolen opatem cisterciáckého kláštera v Clairvaux, kde zůstal v jeho vedení 38 let, až do své smrti. Jeho oddanost mlčení a

kontemplaci mu nebránila věnovat se intenzivní apoštolské činnosti. Příkladné bylo také jeho nasazení, s nímž bojoval o vládu nad svou prudkou povahou, jakož i o pokoru, s níž dovedl uznávat své meze a nedostatky.

Bohatství a hodnota jeho teologie nespočívají ani tak v tom, že se vydal novými cestami, jako spíše v tom, že dokázal podávat pravdy víry stylem tak jasným a pronikavým, že posluchače okouzlovaly a přiváděly k usebranosti a modlitbě. V každém jeho spise lze postřehnout ozvěnu jeho bohaté vnitřní zkušenosti, kterou uměl sdělit druhým se zaskakující přesvědčivostí. Největší silou jeho duchovního života byla láska. Bůh, který je Láska, - vysvětluje nám - tvoří člověka z lásky a z lásky jej vykupuje; spása všech lidských bytostí, smrtelně zraněných prvotním hříchem a obtížených osobními hříchy, spočívá v pevném

přilnutí k božské lásce, která se plně zjevila v ukřižovaném a vzkříšeném Kristu. Ve své lásce Bůh ozdravuje naši vůli a ozdravuje naši churavou inteligenci a povznáší je na vyšší stupeň sjednocení s Ním, tj. ke svatosti a mystickému sjednocení. Sv. Bernard o tom - mimo jiné - pojednává v krátkém, ale hutném spisu *Liber de diligendo Deo*, O lásce k Bohu. A potom je tu další spis, na který bych chtěl upozornit: *De consideratione*, krátký spis adresovaný papeži Evženovi III. Zde - v tomto velmi osobním spisu - je hlavním tématem důležitost vnitřního usebrání - a to říká papežovi - jakožto podstatného elementu zbožnosti. Je třeba se varovat, říká světec všem papežům i nám všem, nebezpečí překotné aktivity, ať už v jakékoli situaci či funkci, ve kterých se člověk nachází, protože - říká papežovi své doby i všem papežům a nám všem - četné starosti vedou často k „tvrdosti srdce“ a „nepůsobí nic jiného - píše - než útrapy ducha, zmatek inteligence a rozptýlení milosti“ (II,3). Varování platí pro jakýkoli druh starostí, i kdyby se týkaly vedení Církve. Slova, která v této souvislosti adresuje Bernard papežovi, který byl jeho žákem již v Clairvaux, jsou provokující: „Pohled - píše - kam Tě mohou zatáhnout tyto proklaté starosti, budeš-li se v nich i nadále ztrácet... nenechají Ti nic Tvého“ (*ibid.*). Jak užitečný je tento odkaz na primát modlitby a kontempace i pro nás! Kéž i nám jej pomůže konkretizovat v našem životě, v našich různých okolnostech a možnostech sv. Bernard, který uměl sladit mnišské aspirace k samotě a k tichu kláštera s naléhavostí důležitých a komplikovaných misí ve službě Církvi.

Svěřme tuto touhu po nesnadné vyváženosti mezi niterností a nezbytnou prací přimluvě Naší Paní, kterou on již od dětství s tak něžnou a synovskou zbožností miloval, že si vysloužil titul „Mariánský učitel“. Vzávejme Ji, aby vyprosila dar pravého a trvalého míru pro celý svět. Sv. Bernard ve své slavné promluvě přirovnává Marii ke hvězdě, ke které hledí námořníci, aby nezbloudili a píše tato slavná slova: „V tomto běhu času jsme jako potápějící se lodi, zmítané bouřemi a příboji. Neodvracej pohled od této hvězdy, pokud nechceš být stržen bouří. Hleď k této hvězdě, vzývej Marii... Když Ji sleduješ, neztratíš cestu... Chrání-li tě Ona, nemáš strach; vede-li tě, neunavíš se; je-li ti milostiva, dojdeš cíle“ (*Hom. Super Missus est*, II,17).

Sousoší sv. Bernarda a sv. Luitgardy na Velehradě.

AURELIUS AUGUSTINUS

*„Pozdě jsem si Tě zamiloval, Kráso tak dávná a přece tak nová, pozdě jsem si Tě zamiloval!
Ty jsi byl uvnitř a já venku a tam jsem Tě hledal, a já ostudný se vrhal na všechny Tvé krásné
tvory. Tys byl se mnou, ale já s tebou nebyl. Vzdalovalo mne od Tebe vše to, co by vůbec
nebylo, kdyby nebylo v Tobě. Ty jsi volal, křičel a přehlušil jsi mou slepotu.*

Tvá vůně mne zaujala, vdechl jsem ji a dychtil jsem po Tobě.

Dotkl ses mě a já vzplanul touhou po Tvém pokoji.“

(Sv. Augustin, Vyznání, 10, 27)

Sv. Augustin na hlavním oltáři vatikánské baziliky

Aurelius Augustinus se narodil 13. listopadu roku 354 v Thagaste, malém městě v severní Africe, dnešním východním Alžírsku. Celá provincie byla součástí pomalu zanikajícího Římského Impéria, proto byl Augustin římským občanem a jeho mateštinou byla latina. Jeho otec Patricius byl spíše pohan, později katechumen, matka Monika velmi zbožná křesťanka.

Křesťanství tehdy již netrpělo pronásledováním, naopak se dočkalo ze strany Říma podpory a uznání, ale stále mělo v té době veliký vliv pohanství a existence stovek nejrůznějších kultů. Celé čtvrté století byl stále ještě římský lid, prostý i vzdělaný, zvyklý klanět se a pálit kadidlo nejrůznějším domácím bůžkům. V této neklidné době úpadku Impéria i počátku přerodu pohanství spíše na tradici se matka i jako křesťanka rozhodne syna nepokřtít, což v té době i u křesťanských rodičů bylo poměrně běžné. Milující matka chce synovi dopřát co nejširší možnost svobodného výběru a seznámení se jak s pohanstvím, tak s křesťanstvím. Avšak i křesťanství nebylo v té době zdaleka jednotné. I zde, podobně jako v

pohanství, existovalo mnoho směrů a společenství, které se navzájem nesháněly a často proti sobě vedly veřejné nepřátelství.

Když malý Augustin začíná chodit do školy, pokouší se císař Julián zastavit rostoucí vliv křesťanství a znovu obnovit pohanské kultury a slavnosti. Augustinovi jako mladému divákovi se různé pohanské slavnosti líbí a nevidí v nich nic špatného. Již jako dítě projevuje vysokou inteligenci, je mimořádně literárně nadaný. Jak jednou napíše ve svých Vyznáních, brzy se začala projevovat jeho divoká povaha, později vedoucí až k nespoutané smyslnosti. Z dnešního pohledu bychom mohli vidět Augustina jako chytrého, nadaného bonvivána, bezstarostného člena zlaté mládeže, který si bohatě užívá života. Čte brakovou literaturu, rád navštěvuje pochybná divadla, silně ho začínají přitahovat ženy a dívky. Nad okruh svých vrstevníků tedy vyniká lehkostí, s jakou přijímá všechny možné směry vzdělání, ale i dychtivostí, s jakou přijímá světské požitky bohatě nabízené svou

dobou. Později mnoho let tyto své hříchy mládí bolestně oplakává. Vedle rostoucí smyslnosti se u Augustina začala projevovat druhá vášeň – téměř až chorobná ctižádost, navíc podporovaná rodiči. Zatím otec Patricius radostně pozoroval první milostná dobrodružství syna a ani matka Monika se proti nim nestavěla zásadně negativně. Jako nepokřtěnému vlastně bylo vše dovoleno.

Pohledný, snědý mladík berberské rasy, chytrý a vzdělání dychtivý Augustin. Rétorika se mu stává jedním z nejoblíbenějších předmětů. Jednou se mu stane velmi potřebnou, zatím ale využívá daru výřečnosti jen k svému prospěchu na cestě za uznáním i k snadným milostným úspěchům. Pokud někdy v náhlém vzplanutí pomyslel na sňatek, což navzdory jeho mládí nebylo v té době ničím neobvyklým, rodiče mu to vždy rozmluvili s poukazem na kariéru, kterou má před sebou. Ctižádostiví rodiče zapisují svého neméně ctižádostivého syna na studie nejprve do Madaury. Zde však snad z finančních důvodů v šestnácti letech studium přerušuje a vrací se zpět do rodného Thagaste. Celý rok Augustin využívá volnosti a bezstarostnosti a plně si užívá života tak, jak byl dosud zvyklý. Nic mu není zakázané, žádné dobrodružství si neodpírá, rodiče ho téměř v ničem neomezují. Rozmazlovaný, navenek sebevědomý mladý kariérista, vyčnívající nad ostatní vrstevníky nejen inteligencí, ale i nespoutaností a náruživostí, se nakonec spoutává sám. V sedmnácti letech si oficiálně pořídil milenkou, které pak zůstal celých čtrnáct let věrný. Věc těžko pochopitelná pro ty, kteří znali Augustina a jeho vášnivost.

Skutečnost, že od sedmnácti let žije mladý intelektuál společně se svými rodiči a s milenkou, nebyla ani v tehdejší době ničím mimořádným, nezpůsobila tedy žádný větší rozruch. Ani matka Monika v tom nevidí nic špatného. Po roce se Augustinovi neplánovaně narodil syn, kterému dává možná k údivu okolí i rodičů jméno Adeodatus, tedy „Bohem darovaný“. Také jeho křest je odložen na pozdější dobu.

V té době se Augustin nechává zapsat na studium rétoriky do Kartága-metropole římské Afriky, kde po čase studium úspěšně dokončuje. Další krůček k vysněnému uznání a k navázání užitečných známostí pro jeho budoucí kariéru má za sebou. Vzdělání, které si nejvíce osvojil, bylo především latinské a literární. Přes zatím nesporné úspěchy není ale pravdu hledající Augustin spokojen. Zatím v Miláně byl politik Ambrož proti své vůli, ale podle přání lidu dosazen na biskupský stolec. Velký muž křesťanství a pozdější světec Ambrož proslul svým neohroženým postojem za svoji církev. Jeho obrovská popularita mezi lidem bude jednou motivací Augustinovi, aby biskupa vyhledal. Zatím si ale zkusí ve svém rodném městě Thagaste otevřít vlastní školu. Tato epizoda nemá dlouhé trvání, i zde se Augustinovi nepodaří splnit své představy. Proto přijal nabídku z katedry rétoriky v Kartágu. Tehdy umírá jeho otec, který se dal nakonec krátce před svou smrtí pokřtít. Augustin, který nevynechá jedinou příležitost, aby se ještě více zviditelnil a upozornil na sebe, přijímá za své manichejské učení. Jak sám uvádí ve svých Vyznáních, „upadl jsem mezi lidi šílené pýchou, nad míru smyslné a mnohomluvné“. Ještě předtím ho ale uchvátil Ciceronův Hortensius a jeho láska k moudrosti. Když se potom díky němu dostal k Písmu svatému, znechuceně ho odkládá, protože mu vadí jeho prostý sloh ve srovnání právě s Ciceronem.

Od té doby uplynulo šestnáct století, ale jak je podobná tehdejší doba s dnešní! Agrese, úpadky totalitních mocností a zbožňovaný materialismus, stovky sekt, přetvářka a faleš, zprofanovaný a zneužitý humanismus. Ale v obou dobách se z probíhající krize společnosti rodí světci.

Augustina postupně přestává profesura v Kartágu bavit. Devět let svého působení na zdejší městské škole ho příliš neuspokojilo. Vyučování temperamentní africké mládeže ho za tu

dobu unavilo. Sám si uvědomuje, jak se mu jeho studentské výstřelky vrací, když se k němu studenti chovají podobně jako dříve on ke svým učitelům. Také mu připadá, že se zde i jeho sny a plány na skvělou kariéru značně zpomalily. Chce být populární, známý a bohatý, chce plně užít světa a všech jeho rozkoší. V římské Africe mu to vše ale připadalo značně vzdálené. Nakonec se devětatřicetiletý Augustin rozchází i s manichejci a jejich bludy. Zásahu na to měla nesporně i jeho matka Monika, která se za obrácení syna dlouhá léta úpěnlivě modlila. Ještě toho roku opustil Augustin Afriku a vydal se do Říma, kde začal vyučovat rétoriku. Samotný odjezd do Evropy byl značně dramatický, protože matka chtěla buď syna zadržet, nebo jet s ním. Nic z toho ale Augustin nechtěl, proto použil lsti a matku oklamal. Využil chvíle, kdy se za něho Monika modlila v blízké kapli a odrazil od břehu.

Ctižádostivý Augustin ani v Římě nenašel uspokojení. Žáci jsou sice klidnější, je jich ale málo a za výuku mu často dluží. Jak ho to rozhořčovalo, dokázal tím, že se k nepoctivosti římských studentů vrací po letech i ve svých Vyznáních. Víc než Řím Augustina začal lákal Milán, kde sídlil mladý císař. Na své cestě za úspěšnou kariérou dělá důležitý krok, když vyhrává konkurz na katedru rétoriky právě v Miláně. Velmi dobře placené místo, konec finančním problémům. Další stupeň za kariérou je za ním. Míří ale dál, nechce se celý život zahazovat učením, chce být váženým, všemi uznávaným. Myslí na post předsedy soudu, nebo guvernéra provincie, možná i na nevěstu s bohatým věnem.

Přibližně v této době, kdy Augustinovi bylo již přes třicet let, přijela za ním jeho matka. Té se svěří, že se definitivně zbavil myšlenek manicheismu, ale také se necítí být křesťanem. Jedním z mnoha důvodů příjezdu Moniky za synem bylo její rozhodnutí syna oženit, jak se sluší na váženého člena vyšší společnosti. K pochopení následujícího kroku je potřeba si uvědomit dobu, zvyky i zákony tehdejší společnosti. Augustin žil v Miláně spolu se svým synem Adeodatem i s jeho matkou, kterou měl rád. Tomu, aby s ní uzavřel manželství, překážely dvě věci. Císařský zákon nedovoloval Augustinovi, aby se jako příslušník vyššího stavu oženil se ženou nižšího původu a také Augustinova matka byla proti. Sama vzala synovu záležitost do svých rukou a brzy mu našla nevěstu podle svých představ.

Překážkou zasnoubení byla ovšem právě družka, se kterou již čtrnáct let žil. Augustin jen velmi nerad, ale nakonec podléhá matčině nátlaku a svoji milou propouští. Svého syna si ale ponechává u sebe a ona se vrací do rodné Afriky. Augustin sám jednou o tom ve Vyznání napíše „mé srdce tolik na ní lpící bylo zasaženo, těžce poraněno a dlouho krvácelo“. Smutek po ní a dva roky, které musely uplynout mezi zasnoubením a dospělostí své vyvolené, vyplní Augustin pro sebe typickým rozhodnutím. Zdá se mu nemožné žít dva roky bez ženy, proto si vybral novou dočasnou milenkou. S ní, se synem a se svojí matkou tak žijí všichni pod jednou střechou.

Zatímco Monika se vroucně modlí za synovo obrácení, on sám pilně šplhá po společenském žebříčku. Shání protekci všude tam, kde si myslí, že mu budou užiteční pro splnění jeho snů o skvělé kariéře. Je přesvědčen, že pravdu nalezne jen u vzdělaných, mocných a vznešených, že konečně najde tu pravou filozofickou literaturu, kde bude o pravdě řečeno vše. Na této cestě jen velmi pomalu objevuje rozpory mezi platonismem a křesťanstvím. Je již znovu ochotný pokusit se pravdu najít v křesťanství, když byl již předtím několikrát zklamán hledáním jinde. Zatím biskup Ambrož díky svými diplomatickými jednáními a nekompromisním zastáním svých křesťanů před císařem dosahuje v Miláně obrovské váženosti a popularity. Augustin by se rád s Ambrožem soukromě setkal, zprvu ale myslí spíš na výhody pro sebe, které by mu jednou mohly být

prospěšné z této známosti. Zaneprázdněný biskup ale nejprve nemá čas, proto Augustin chodí alespoň na jeho přednášky a kázání. Nejdřív jako pochybující kritik, později jako fundovaný odborník na rétoriku je stržen nádhernou Ambrožovou výřečností. Pomalu se začíná zamýšlet nad tím, ne jak, ale co biskup káže.

Vlivem Ambrožových projevů Augustin také postupně přestává Písmo svaté považovat za čtení málo vhodné pro intelektuály. Mizí i pošetilost a naivita, kterou tam dřív nacházel. Mnoho Ambrožových kázání si našlo cíl právě v Augustinově nitru, jako by biskup kázal právě jemu. Ambrož mluví o milosrdenství k bližním, kritizuje vypočítavost, prospěchářství a kariérismus a Augustin vidí sebe. Začíná chápat, odkud bere biskup tu obrovskou odvahu postavit se proti světské moci i za cenu možných osobních obětí. Objevuje kněžský a biskupský úřad jako obětavou službu lidem směřujícím ke Kristu. Pravdu začíná vidět již blízko. Pomalu se začíná cítit křesťanem, zatím jen uvnitř.

Začal svádět těžký vnitřní boj mezi tělem a duší. V mysli je rozpolcený dvěma vůlemi, starou a novou. Pravdu již poznal, ale její naplnění zatím odkládá. Znovu a znovu se mu vrací myšlenky na bezstarostný život, skvělé postavení ve společnosti, na lásku. Chvillemi je již rozhodnutý, pak zase couvá. Slyší hlas, který ho volá, pak ale chce od Boha, aby počkal. Smyslnosti by se snad nakonec vzdal, ale kariéry a ctižádostivosti... Nejráději by si z každého trochu nechal.

Jednou neklidného Augustina navštívil ve světské záležitosti jeho krajan Ponticianus. Když u něho na stolku spatřil listy svatého Pavla, byl překvapený. U Augustina takovou knihu nečekal. Křesťan Ponticianus začal vypravovat o životě ve víře, o zázracích i o tom, jak žijí řeholníci. Od něho slyšel Augustin poprvé v životě o svatém Antonínovi, jak radikálně ukončil svojí světskou činnost a na Boží pokyn odešel do egyptské pouště jako poustevník. Udivený a překvapený Augustin se dozvídá i o dvou současnících, císařských správcích, kterým se dostal do rukou životopis Antonína. Ten na ně zapůsobil tak, že opustili vše, co měli a stali se mnichy. Augustin je zmatený a neklidný z Ponticianova vyprávění, v duchu se stydí a lituje minulosti. Znovu bojuje s vůlí. Jeho přítel Alypius, který byl náhodou svědkem tohoto setkání, uviděl obrovské rozrušení a pohnutí Augustina, které ho ovládlo, když krajan odešel.

Augustin se v duchu intenzivně probírá svým dosavadním životem. Poslouchá opět dva vnitřní hlasy, starý a nový. Ale osvědčené našeptávání starého hlasu tentokrát selhává, již ho nechce poslouchat. Augustin před sebou vidí letitou navrstvenou marnost a bídu svého dosavadního života. Jako by měl explodovat pod tlakem právě přijímané Boží milosti, rychle odchází do zahrady, aby se vyplakal lítostí i vděkem. Tam pod fíkovníkem s pohnutím prožívá počátek svojí konverze. Když zaslechl ze sousedství dětskou písničku, ve které se často opakuje „Tolle, lege, vezmi a čti!“, nezaváhal ani na chvíli. Teď již byl pevně přesvědčený, že k němu promluvil Bůh.

Otevřel tedy Písmo a přečetl si první větu, kterou spatřil: „Ne v hýření a opilství, v nemravnosti a bezuzdnostech, ne ve sváru a závisti, nýbrž oblečte se v Pána Ježíše Krista...“/Ř 13,13/.

Je rozhodnuto. Během chvilky se osvícený Augustin zklidnil. Jeho obrácení bylo těžké, bolestné, ale definitivní. Konečně našel pravdu. Jiný, zcela vyrovnaný Augustin se vrací do domu, kde své matce a přítelovi sděluje klidným, pevným hlasem své rozhodnutí. K nepoznání proměněný Augustin rázně a s konečnou platností ukončil jednu část svého života. Během velmi krátké doby se vypořádal se vším, na čem mu až dosud nejvíc záleželo a na čem stavěl svůj dosavadní život. Světská kariéra je mu nyní bezcenným

prachem. K všeobecnému údivu svého okolí propouští družku, ruší svoje zasnoubení a zřiká se význačného profesorského postu a všech svých světských ambic.

Teprve nyní má volnou cestu k uskutečnění svého dřívějšího plánu a spolu s několika svými přáteli, bývalými žáky a se svojí matkou Monikou odchází na podzim roku 386 do ústraní na venkovský dvorec severně od Milána. Tady, v tomto malém společenství strávil Augustin přes půl roku klidu při filozofických debatách a studiem knih, které mu dal biskup Ambrož k přípravě na křest. I to, že zde nechává svojí matku účastnit se filozofických rozhovorů a její názory přijímá s velkým uznáním, jen dokresluje velikost a opravdovost svého obrácení. Po bouřlivé první polovině svého života je dáno Augustinovi několik měsíců klidu a usebranosti ke své konverzi. Zatím ani netuší, že jeho další cesty za Bohem budou jednou ještě neklidnější a bouřlivější, než bylo jeho dosavadní hledání pravdy. Konečně je Augustin spolu s přítelem Alypiem a se svým synem Adeodatem o Velikonocích 24. dubna roku 387 v Miláně biskupem Ambrožem pokřtěn. Vykročil tak na svou dlouhou a dramatickou cestu od světáka ke světcí.

K radikálnímu obrácení Augustina významně přispělo poznání marnosti a ztráty času, který dosud věnoval pozemským hodnotám. Jak směšná a nicotná mu nyní připadala jeho dosavadní honba za vzděláním, kariérou a uznáním od lidí, které mu měly být cílem! Nyní vidí konečný cíl pozemského snažení výhradně v Bohu. Neznamená to ale, že se uzavřel do sebe a že přestal vidět všechny krásy tohoto světa. Naopak do konce svého života široce vnímá a nadšeně chválí Boha za Jeho dobrotu, lásku a dokonalost, s jakou stvořil člověka a jeho svět.

Po přijetí křtu se Augustin se svými nejbližšími vydal na cestu zpět do své rodné Afriky. V rodném Thagaste chce spolu se skupinkou blízkých vytvořit podobné společenství, v jakém trávil šťastnou dobu své konverze a přípravy na křest. V přímořské Ostii, kde se Augustin připravoval se svými přáteli na odplutí domů, jeho matka náhle onemocněla. Po dvou týdnech, vyrovnaná a šťastná z vyslyšení svých modliteb za svého syna, Monika umírá ve věku 65ti let. Posledním dnům života své matky a rozhovorům s ní věnuje později Augustin několik kapitol ve svých Vyznáních. Po této události se vrací Augustin neplánovaně do Říma, kde zůstává skoro rok a sepisuje zde svá další díla. Na podzim roku 388 definitivně opouští s přáteli Evropu.

Po pěti letech se zcela změněný Augustin vrátil do rodného domu. Jak veliké bylo překvapení jeho známých a přátel, když ho po dlouhé době opět spatřili a hlavně když s ním mluvili! S některými obyvateli Thagaste Augustin i během svého pobytu v Evropě vedl korespondenci, proto někteří již z dopisů museli pozorovat postupné proměny jeho názorů. Teprve při osobních setkáních s ním viděli jeho známí velikost Augustinova obrácení a brzy o něm vědělo celé město.

Popularita a uznání od lidí však Augustinovi již nic neříká. Zakládá se svými přáteli komunitu v podobném duchu, v jaké se připravoval u Milána na svůj křest. Nechybí v ní ani jeho syn. Stranou od okolního ruchu tu nachází Augustin na tři roky své štěstí. Veškerý čas nadšeně věnuje tomuto společenství. Probíhají zde společné rozjímání, modlitby a rozhovory o Bohu a Augustin sepisuje řadu knih. Celá komunita žila v duchu prvokřesťanských obcí, vše bylo společné. Nebyla zde žádná hierarchie, práce se nemusela přidělovat, protože každý za svou činností viděl především Boha.

Augustinovo štěstí je za celou dobu svého pobytu v tomto společenství nakrátko přerušeno jen jednou, když jeho velmi nadaný sedmnáctiletý syn Adeodatus umírá. S Boží pomocí se i s touto skutečností Augustin brzy vyrovnal.

Ve svém společenství se Augustin cítil nesmírně šťastný a spokojený. Tady konečně našel, co celý svůj život hledal, tady v klidu a tichu naplno vnímal blízkou přítomnost Boha. Se svými spolubratry chce zbytek života právě zde věnovat Jemu. Vidí Ho za vším krásným kolem sebe. Při rozjímáních s Ním vede dialog a vše, co Augustin dělá, je pro Něho. Nikdy by ho nenapadlo, že tato vysněná idyla má jednou skončit.

Svým obrácením Augustin neztratil nic ze svého vztahu ke krásám života, umění i přírody. Právě pod vlivem nového pohledu na tyto a další krásy světa neustále ve svých dílech velebí Boha Stvořitele. Společenství Augustinových bratří nebylo před veřejností uzavřeno. Vládla zde radost a vstřícnost, proto sem lidé rádi zašli pro radu a svěřovali se zde se svými starostmi a problémy. Jako moudrého a vzdělaného rádce zvali obyvatelé Thagaste i okolí Augustina často k sobě. Jednoho dne se Augustin vydal do pobřežního města Hippa Regia za svým známým, císařským úředníkem, aby mu poradil v jisté náboženské otázce. Navštívil tam bohoslužbu, kterou sloužil zdejší starý biskup Valerius. Někteří z věřících populárního Augustina mezi sebou poznali a z jeho přítomnosti měli radost. Při bohoslužbě biskup vyjádřil své přání – dostat ke spolupráci kněze. Někdo z davu ukázal na Augustina: Tady je, toho chceme! Než si stačil uvědomit, co se vlastně děje, lidé vyděšeného a vzpírajícího se Augustina doslova dostrkali před biskupa. To bude náš kněz! Tolik výřečný bývalý profesor rétoriky marně hledá slova, kterým by objasnil svůj hluboký a upřímný nesouhlas. Shromáždění si ale jeho odpor vysvětluje po svém a hned Augustina ujišťuje, že při svém vzdělání a vědomostech jistě dlouho nezůstane jen na postu pouhého kněze. On, který již nikdy nechtěl opustit mnišský život v rodném Thagaste je opravdu zděšen a zdrcen. Znovu se marně pokouší lidem okolo sebe i biskupovi objasnit proč nechce. Dav ho nakonec ukřičel. Rozrušený Augustin rezignovaně na místě přijímá z rukou biskupa Valeria kněžské svěcení. Snad tento „vox populi“ slyšel jako ozvěnu Božího volání.

Augustin se stal knězem stejným způsobem, jako mnoho jiných mužů té doby. Stejně tak se stal biskupem v Miláně jeho vzor Ambrož v té době nebyl tento způsob povolání ke kněžské službě ničím neobvyklým. I Ambrož přes svůj nesouhlas nakonec podlehl přání křičícího davu a přijal biskupský úřad. Čerstvý novokněz Augustin těžce nesl nečekané ukončení svého poklidného a šťastného kontemplativního způsobu života v komunitě. Vzdělaný literát cítí, že není na práci mezi lidmi připraven. Odevzdává proto své starosti plně do Božích rukou. Ví, že když si ho Bůh tak náhle a naprosto neočekávaně vyvolil k službě u oltáře, obdrží k ní také Boží požehnání. Druhá polovina života, kterou má Augustin před sebou, jeho kněžská a později biskupská činnost, bude již jeho přímou cestou ke svatosti.

Biskup Valerius má plné pochopení pro novokněze, který se nyní cítí jako úplný začátečník pro pastorační práci. Poskytuje mu proto šest měsíců na přípravu kněžské služby. Augustin sám ví, že nutně potřebuje prohloubit znalosti Písma. Musí se také seznámit s náboženskou situací v Hippu, kde vedle menšinových katolíků je mnoho donatistů, Židů i pohanů. On, který dříve ostatní učil jak přednášet mluvené slovo, si má zanedlouho sám vyzkoušet působivost svého vlastního projevu.

Již první ohlasy na Augustinova kázání po zahájení jeho kněžského působení byly ohromující. Plná katedrála nadšeně přizvukujících lidí, kteří vydrželi pozorně sledovat jeho často velmi dlouhé promluvy Augustina přesvědčila, že je na správné cestě. Brzy tam kázal téměř výhradně on a to i při bohoslužbách, které sloužil biskup. Věhlas Augustina jako přesvědčivého kazatele se rychle šířil. Dokud nezačal kázat, působil spíše nervózně a roztěkaně. Také jeho malá postava s vyholenou hlavou a hladkou tváří nepůsobila mezi

lidmi nijak výjimečně. Jakmile však začal kázat, jako by oslovil každého osobně. Pečlivě vybíral svá slova tak, aby mu všichni jasně rozuměli. Jistě nebylo jednoduché najít pro všechny stejnou řeč, protože v přímořském, velmi živém Hippu Regiu žily všechny vrstvy obyvatel. Ale každý, od pouličních žebráků až po vládní úředníky, si z Augustinových slov odnášel povzbuzení, radost i útěchu. Ve svých kázáních nikdy nedával najevo svoji sečtělost a vzdělanost, ani neohromoval svými znalostmi. Prostým a srozumitelným jazykem dokázal tak upoutat temperamentní posluchače, že s ním hlasitě dávali najevo souhlas a vzdělanější posluchači dokonce často nahlas doplňovali Augustinovy citace. Lidé se při jeho kázáních nenudili a i po několikahodinové promluvě dokázali ještě hlasitě projevit své pocity a pohnutí. Po pěti letech velmi úspěšné kněžské služby v Hippu byl Augustin jmenován biskupem. I toto ustanovení však přijímá jen s velkou nevolí a téměř z donucení. Dokonce později sám zpochybňoval platnost a regulérnost své volby. Uvědomoval si totiž další nevyhnutelné omezení své literární a vědecké činnosti. Rozepsaná díla bude muset odložit. Sám o sobě měl jednou prohlásit: „Cítím, že se v ničem Pánův hněv na mne neprojevil tolik jako v tom, že mě postavil na kapitánský můstek v řízení církve, ačkoli jsem si nezasloužil, ani abych byl posazen k veslu“.

Augustinův věhlas již dávno překročil hranice města. Neúnavně, často několikrát za den kázal, sepisoval různá díla a úvahy, vedl bohatou korespondenci a radil v náboženských otázkách. Nikdy ale nezapomínal, jaký byl jeho život před svým obrácením, proto měl pro problémy svých věřících mimořádné pochopení. Velký důraz Augustin kladl na opravdovost víry v Boha, proto vždy nekompromisně odsuzoval jakoukoli formálnost v této otázce. Ani on nedokázal vždy zkrotit svůj temperament, zvláště když cítil, že něčí víra je spíše formální a předstíraná s vedlejšími úmysly. Stále více času mu zabíralo řešení nejrůznějších sporů a konfliktů běžného života, se kterými se na svého biskupa lidé často obraceli. Ale pro každého, kdo to potřeboval, si Augustin našel chvíli. Pouze ve svých dopisech si častokrát postěžoval na čas, který stráví urovnáváním mnohdy zanedbatelných rozepří. Čas, který by raději věnoval rozjímání a dalšímu studiu. Ve své obětavosti pro druhé nehleděl ani na své dlouhodobé zdravotní problémy a nepožadoval pro sebe žádné úlevy. Pokud to jen bylo možné, při vedení diecéze se snažil nebýt rozptylován jinými záležitostmi než duchovními, proto přenechával jejich vyřizování důvěryhodným spolupracovníkům.

Je obdivuhodné, že při takovém vytížení dokázal Augustin najít chvíle klidu, ve kterých s největší svědomitostí vyřizoval korespondenci, pečlivě připravoval kázání a hlavně

postupně pracoval na svých velkých literárních dílech. Existují stovky dochovaných přepisů jeho kázání, další stovky dopisů, desítky pojednání a filozofických úvah. Některé svoje spisy napsal i při nedostatku času za velmi krátkou dobu, zvláště když cítil nutnost rychle zareagovat na vzniklou situaci v církvi, politice i v běžném životě. Naopak svá stěžejní díla psal Augustin velmi dlouho, např. na svém výkladu Žalmů trpělivě pracoval neuvěřitelných šestadvacet let.

Byl především člověk. I on měl své nedostatky, i jako biskup někdy udělal chybné rozhodnutí, nebo se nechal špatně ovlivnit. Svoji konverzí se samozřejmě najednou nezbavil všech svých dřívějších zlovyků a chyb. S některými se potýkal po celý život. Sám se o nich mnohokrát např. ve Vyznáních velmi sebekriticky a otevřeně vyjadřuje. Svě obrácení chápe jen jako pokračování svého nekonečného hledání a poznání pravdy. I při tomto hledání Augustin klopýtá a každé odchýlení velmi bolestně prožívá. Je již biskupem a přitom prohlašuje, že je teprve na začátku. Často se dokázal sám nad svojí domnělou ubohostí a nedostatečností rozplakat. Chtěl by být dokonalý, ale uvědomoval si trpce, že není. Kdo pochopí tuto jeho neustálou snahu o nalezení a udržení směru na cestě k Bohu,

tomu možná přestane připadat jeho přiznání ke krádeži hrušky v dětství za dětinské. Augustin není sólista, který nepokojně sám spěchá k Bohu a neohlíží se. Naopak se snaží na tuto cestu brát sebou další a další poutníky.

Horlivý Augustin si uvědomoval, že ne vždy stačí vyjít s mírností a citem. Klidný výraz, dlouhý vous a ruka spočívající na knize. Úctyhodný pluvíál, vysoká mitra, pozlacená berla a biskupský prsten, to jsou představy malířů po mnoha staletích. Ve skutečnosti se oblečením se téměř nelišil od

jiných lidí, v sandálech a šedé vlněné tunice vypadal naprosto tuctově. Ale také se nelišil temperamentem. I on se dokázal rozohnit a rozčilit. Důvodů pro to měl i jako biskup stále dost. Bludaři, pohanské zvyky a pověry, to především byla neustálá biskupova práce „v terénu“. A samozřejmě reagovat na neklidnou politickou situaci a mírnit emoce.

Například náhrobní hostiny byl africký zvyk ještě z pohanské doby a byl velmi rozšířený. Dokonce ještě Augustinova matka Monika se jich jako křesťanka v dobré víře zúčastňovala. Když ještě v Miláně Augustinův velký vzor biskup Ambrož tento zlovyk výslovně zakázal a Monika nebyla vpuštěna do kostela s hroby mučedníků s tehdy obvyklým košíkem jídla a láhví vína, byla tím velmi dotčena, ale z úcty k velikému biskupovi se podřídila a od oslav upustila. Tehdejší zvyk náhrobních hostin byl velmi oblíbený a pevně mezi křesťany zakořeněný. Neviděli v tom na rozdíl od nekřesťanů nic špatného a proto odstranění tohoto zlovyku trvalo ještě velmi dlouho. Již jako mladý kněz se Augustin pustil vehementně do tohoto problému. Při každé vhodné příležitosti trpělivě, ale emotivně, přesvědčoval lid o zvráceném chápání oslavy mučedníků. Nakonec intervenoval u biskupa v Kartágu, aby tyto nestřídme, často zvrhlé oslavy byly provždy alespoň z kostelů vytlačeny. To se mu opravdu podařilo a roku 393 byly tyto oslavy v

kostelích koncilem v Hippu zakázány. Jen na tomto příkladu je vidět obrovský vliv, který měl Augustin dva roky po svém vysvěcení nejen na prostý lid, ale i na vysoký klér. Augustin se ale nespokojil se svojí malou výhrou. Ještě po dvou letech po oficiálním zákazu tohoto zlovyku, v roce svého vysvěcení na biskupa, Augustin horlivě káže a přesvědčuje lid v kostelích o škodlivosti těchto oslav. Ale čekaly ho těžší zápasy pro Krista. Některé trvaly celý jeho život a ne ve všech zvítězil.

Pelagiáni, manichejci, ariáni, rebaptizátoři a prisciliáni, sekty a bludaři. Zbytky pohanských zvyků. To byly Augustinovy boje. Některý z nich vyhrál, církev rozdělenou donatisty se mu nikdy dohromady zpět stmelit nepodařilo. Donatisté byl Augustinův největší problém, který se marně snažil vyřešit přes více než polovinu svého života. Když na počátku čtvrtého století probíhalo poslední velké a nesmírně kruté pronásledování křesťanů, mnoho prostých lidí, ale i kněží a biskupů ze strachu, nebo následkem mučení a teroru zapřelo svoji víru. Část křesťanů, která buď vydržela, nebo se jí pronásledování vyhnulo, zaujalo k odpadlíkům nesmiřitelný postoj. V jejích očích byli odpadlíci zrádci a těžcí hříšníci. Podle svého pozdějšího představitele Donata se začali nazývat donatisté.

Donatisté byli přesvědčeni a byli za své přesvědčení ochotni nejen trpět, ale i působit utrpení svým odpůrcům, že jen oni jsou pravá církev, která nikdy nezdála a nekolaborovala se státní mocí. Odmítali se s katolíky stýkat, rodiny se začaly rozdělovat a narůstala zloba. Donatisté si začali sami světit kněze a biskupy a začali si stavět své vlastní kostely. Tak byla v každém větším městě vedle křesťanské komunity také komunita donatistická, mnohdy větší než křesťanská. Také baziliky byly dvojí a donatistických biskupů již bylo téměř jako katolických. Toto hnutí mělo stále větší oblibu, zvláště mezi prostým venkovským lidem. Pro ně byli donatisté pravověrní hrdinové. Rostoucí soupeření obou církví vedlo zákonitě ke stupňování nevraživosti a přecházelo ve vzájemnou nenávist. Předhánění, rivalita a hádky v církvi kdo je pravověrný a ještě pravověrnější, kdo je svatý a ještě svatější, kdo má k Bohu blíž a kdo je hříšník. Vzájemná nenávist, na kterou poukazovali dokonce i nekřesťané. Augustin, který se ocitl uprostřed tohoto dění, byl z této situace nešťastný a sám si dal nadlidský úkol, který se mu ale nikdy nepodařilo splnit. Chtěl trpělivostí a mírností, dostatkem argumentů i veřejnými konfrontacemi docílit opět jednotnou církev. Dokonce později přijal s povděkem pomoc státu na vyřešení tohoto problému díky novým zákonům a ustanovením proti donatistům, zvláště proti násilným a fanatickým skupinám „donatistů ulice“.

Tato situace dvou soupeřících táborů trvala za Augustina již třetí generaci. Neústupnost a pohrdání donatistů vůči křesťanům se dědila z otce na syna. Je pochopitelné, že z toho měli největší radost nekřesťané a pohané a této situace také dokázali využít ve svůj prospěch. Kolik velkých děl mohl Augustin napsat, kdyby se nemusel denně zabývat novými problémy kolem donatistů. Na pokusy o smír a dohodu odpovídali násilím. Přepadávali kněze i fary, mržčili a zabíjeli. Augustin se neúnavně pokoušel o jednotu a dokonce se přimlouval za mírné zacházení se zadržnými násilníky. Navštěvoval umírněnější donatistické biskupy a nabízel jim jednání u jednoho stolu. Někteří byli alespoň částečně vstřícní, jiní zatvrzelí a Augustina ignorovali a předem odmítali. Nenávist donatistů dosáhla již takového vrcholu, že na Augustina připravili atentát a on jen těsně unikl smrti.

Císař Honorius vydal roku 405 na přání katolické synody, která se konala rok předtím v Kartágu, obsáhlé zákony směřující k potlačení donatismu. Vyhnanství, kterým hrozil donatistickým biskupům opět roznítlo nepokoje v krvavé bitky. Násilí se postupně

stupňovalo a proto na žádost katolických biskupů zasahuje císař znovu. Nyní již hrozí radikálním donatistům deportace, konfiskace a nucené práce.

Je otázkou, zda císař tak jednal z katolické horlivosti, nebo prostě chtěl mít ve vzdálené Africe klid, zvláště, když na římské brány začínají bušit první barbari. Těmito opatřeními ale Honorius církvi příliš nepomohl. Vyvolal jen další vlnu nepřátelství vůči katolíkům. Donatisté se nyní cítí téměř jako prvokřesťanští mučedníci.

Je známo z mnoha příkladů církevních dějin, že přílišná podpora státní moci církvi nikdy významně neprosperovala. Spíše naopak. Jen ojediněle vedly k této podpoře čistě církevní zájmy. Často se tato podpora zvrhla v mocenskou vyřizování účtů. Církev pak zákonitě ztrácela svůj kredit. I Augustin si uvědomoval hranice možného světského zásahu do církevních záležitostí a pomoc Říma přijímal jen velmi rezervovaně a v nejvyšší nouzi, donucený tragickými okolnostmi celého sporu. Je zřejmé, že pokud se církevní problémy řešily se světskou pomocí, nebo přímo zásahem, oprávněnost těchto zásahů se jen předstírala stejně, jako její výsledky. Kde upadá, nebo již schází absolutní a bezpodmínečná víra v Boha, tam nepomůže žádná světská moc. Nesmyslné hádky o tom, kdo je lepším křesťanem, mohou vést až k sebezničení. To dokazuje právě příklad hnutí donatistů, které trvalo přes všechny zákazy přibližně 130 let a definitivně zaniklo až po Augustinově smrti založením říše Vandalů a zlikvidováním afrického křesťanství islámem.

Augustin, který po svém obrácení našel svůj ideál v mnišském způsobu života, musel zvláště po svém jmenování biskupem zcela změnit své dřívější plány. Víme, že již před svým kněžským svěcením praktikoval doma v Thagaste spolu s několika přáteli tento život v ústraní v těsném spojení v modlitbách s Bohem. Tady měl ještě nezátížené vědomí světskými záležitostmi a hlavně měl čas k hlubokému rozjímání a sepisování svých prvních velkých děl. Jako novokněz od roku 391 pokračuje v komunitním životě s přáteli i v Hippu. Později jako biskup navrhnul zdejší kněžím a jáhnům, aby se vzdali svého majetku a žili všichni společně ve zdrženlivosti a chudobě při katedrále klášterním životem. Souhlasili a tím došlo v africké církvi k důležité a unikátní reformě. Jáhni, kněží i biskup žili společně a dodržovali klášterní kázeň. Společenství v Hippu se tak stalo vzorem pro další následovníky, např. pro servity, dominikány a mnoho dalších, kteří zakládali podobné dómské kláštery. Zvláštní význam měl tento model později pro benediktiny. Právem je proto Augustin nazýván otcem západního mnišství. V Hippu stačil ještě založit ženský klášter a dva pro laické mnichy.

Dómský klášter měl klauzuru, ale biskup měl pro každého dveře otevřené. Pro návštěvy neměl žádný striktně vymezený čas, přijímal každého a téměř kdykoli. Žebráky vítal stejně uctivě a se stejnou pohostinností, jako mocné pány. Kdo Augustina viděl poprvé, nevěděl, zda mluví již přímo s biskupem, nebo s pomocným jáhnem, ničím se totiž neodlišoval od ostatních bratří. Na psaní mu ale zbývalo stále méně času. Mimořádně aktivní biskup musel navíc každé dopoledne soudit nejrůznější civilní pře. Císařsky uznaná soudní pravomoc biskupů znamenala, že se na Augustina, již vyhlášeného svojí moudrostí a lidskostí, houfně obraceli lidé v očekávání spravedlivého rozsudku. Jako soudce byl paradoxně velmi vyhledáván a žádán pohany, protože byl znám svojí nestranností. Často si pak v ústraní stěžoval na nesoustředěnost, neklid a zmatek, který se díky těmto často malicherným sporům dostává do jeho modliteb a rozjímání. Mnoho drahocenného času věnoval i nejrůznějším vizitacím a dlouhým cestám na různé konference a jednání. Vyčerpaný na těle i na duši jistě mnohokrát čelil pokušení uzavřít se za zdi dómského kláštera. Ale Augustin přesto píše. Každou ušetřenou chvíli věnuje svému milovanému

psaní. Bez ohledu na únavu i přetrvávající zdravotní problémy začíná psát nová díla, snaží se pokračovat na rozepsaných a navíc pohotově reaguje na okolní události sepsáním různých úvah a komentářů.

Téměř vynuceným přijetím soudcovské funkce se biskup Augustin ocitá částečně také na politickém poli. Původně neměl žádné politické ambice, svůj život směřoval k naprosto jiným hodnotám. Ještě v dobách své konverze nadšeně obdivoval svůj velký vzor, milánského biskupa Ambrože mimo jiné pro jeho schopnost být neústupný vůči státu ve věcech víry, ale také pro jeho diplomatickou obratnost, se kterou napravoval chybná rozhodnutí druhých ve státních záležitostech. Ambrož se dokonce nebál opakovaně a nahlas pronést sice odvážnou, ale téměř vizionářskou myšlenku. Mnohokrát se později potvrdila. Prohlašoval, že dřívější pronásledování církve bylo pro ní ziskem a lepší pro ni je zakoušet od knížat nenávisť, než jejich přízeň. Ambrož, kterého západní církve uznávala téměř jako papeže, si to mohl dovolit.

Na rozdíl od pohanů, kteří stát ztotožňovali s božstvy, Augustin nenacházel nic, čím by se lidé díky politickému životu státu přibližovali k Bohu. Původně dokonce uvádí myšlenku, ve které vidí stát jako určitý počet lidí, kteří nemilují Boha. Přesto zachovával a ve svých kázáních požadoval poslušnost vůči státu ve všech záležitostech, které se nepříčily svědomí. Augustin učil a ve svých spisech často zdůrazňoval, že každá státní moc je daná od Boha, protože člověk sám od sebe nedokáže bez určitého řádu existovat. Říká, že jen stát, který se podřídí Božím přikázáním, bude spravedlivý. Podle Augustina použití křesťanské etiky v politickém životě je užitečné. Uvádí, že užitečnost křesťanství na funkci státu by se projevila, kdyby se všichni obyvatelé státu chovali podle evangelia. Přesto, že se Augustin narodil a celý svůj život prožil jako občan Říše římské, staví se proti imperialismu. Velké mocnosti mohly získat svoji velikost jen na nedobrovolném podřízení se malých států. Ideální vztah státu k církvi a naopak, vidí Augustin v přátelském vztahu, ne v partnerském. I když by se jako velký filozof a humanista nejraději realizoval v mnišském ústraní, sám přesvědčuje, že každý má zodpovědnost za církev a společnost a i na politickém postu může člověk pro Boha pracovat.

Svojí rozsáhlou korespondencí s politiky a významnými představiteli Augustin sledoval hlavně ocenit jejich dosavadní činnost a povzbudit k větší a nadšenější práci pro Boží království. Největší práci vykonají, když budou veřejně využívat svých úřadů k oslavě Boha. Mimořádnou radost projevuje Augustin právě nad obrácenými význačnými lidmi, kteří jsou možným vzorem pro ostatní a mohou mít mnoho následovníků. Piše o tom v osmé knize Vyznání.

Stárnoucí biskup, který nikdy neoplýval pevným zdravím, se svojí veřejnou činností cítí unavený a opotřebovaný. Ale je toho ještě tolik, co musí dokončit, dopsat a zrekapitulovat. V myslí má nová poselství, která chce sepsat i pro další generace. Jeho spolubratři a posléze i okolní biskupové naléhají na Augustina, aby si odpočinul alespoň od světských záležitostí. Tuší a uvědomují si pravou hodnotu jeho díla pro přítomnou i budoucí církev. Ví, že v literární práci je nenahraditelný. Nakonec se podařilo dvaasedmdesátiletého biskupa přesvědčit, aby jmenoval svého nástupce.

Když mu Augustin předal celý svůj úřad, nezačal, jak by bylo přirozené, odpočívat po svém neklidně prožitém životě. Naopak se vehementně a s plnou energií pustil do dopisování odložených spisů a souběžně s tím začíná pracovat na nových. Na zasloužený odpočinek nemá čas. Jeho nejplodnější literární doba je pochopitelně již minulostí, ale znovu píše se zápalem mladého bouřliváka, jakým dříve byl. Po čtrnácti letech dopsal konečně své dílo, které tvoří jeden z vrcholů jeho celoživotní práce – *De civitate Dei*, které

začal psát po dobytí Říma barbary. Do konce života zbývají Augustinovi tři roky. Sepisuje ještě svoji kompletní bibliografii, s velkou pokorou opravuje některé své dřívější názory a omyly, které nyní s odstupem času poznává a které se nebojí přiznat. Ještě v roce své smrti dokončuje svůj poslední traktát a připravuje další.

Svůj život prožil Augustin v neklidné době. Smrt ho zastihla v době tragické. Nemilosrdní a krvežízniví barbaři se přes Španělsko dostali do Afriky. Divocí Vandalové, Alani i Gótové systematicky zbavují zemi života. Nepředstavitelné násilí, vraždění a zapalování domů všude tam, kam vkročili. Zmučený, vyvražděný venkov a vypálené kostely, komu se nepodařilo prchnout, je popraven, nebo odvečen do otroctví. V obležených městech lidé umírají hladu. Hrůza a panika zachvátila sever Afriky, existují první hlášky kanibalismu.

Hrobka sv. Augustina v bazilice San Pietro in Ciel d'Oro v italské Pavii.
Světec obklopen postavami svatých, biskupů a papežů.

Rozprášený lid včetně svého duchovenstva je pronásledovaný a dobíjený. Mnozí poté, co ztratili své blízké a všechn majetek, ztrácejí také víru.

Sídelní město biskupa Augustina Hippo Regius bylo neprodyšně obklíčené a odříznuté od okolního světa na celých čtrnáct měsíců. Znovu a již naposledy odkládá starý biskup své psací náčiní. Pocítil výraznou potřebu morálně podpořit biskupy, kněze i ostatní obyvatele z okolí, kteří se stačili zachránit útekem do Hippa. Děs, strach a panika se nevyhnula ani kléru a tak někteří pomýšleli na útek. Augustin moudře a rozvážně napomíná tyto kněze a varuje před důsledky útěku od svých věřících. I když měl na to Augustin

dost času před obležením města, nikdy ho nenapadlo, aby své Hippo a svěřenou obec věřících opustil. Sám nesmírně unavený a vyčerpaný dodával všem ostatním odvahu a pobízel k neustálým modlitbám. Po třech měsících obléhání začaly poslední Augustinovy dny. Z lůžka, nad které si dal připevnit kající žalmy krále Davida, již nevstal.

Světec Augustin zemřel 28. srpna roku 430.

VIDOUČÍ Z PATMOSU

/promluva Benedikta XVI. při středeční generální audienci, 23. srpna 2006 v Aule Pavla VI. v Římě/

Draží bratři a sestry,
při posledních katechezích jsme skončili u meditací o postavě apoštola Jana. Nejprve jsme hledali, co se lze dovědět o jeho životě, potom jsme ve druhé katechezi rozjíмали o ústředním obsahu jeho evangelia a listů – o lásce, a dnes se budeme znovu zabývat postavou apoštola Jana, abychom tentokrát uvažovali o prorokovi ze Zjevení. A hned na začátek si všimněme, že ani čtvrté evangelium, ani listy připisované apoštolovi nezmiňují nikdy jeho jméno, zatímco kniha Zjevení odkazuje na jméno Janovo čtyřikrát (srv. 1,1.4.9;22,8). Je zřejmé, že autor z jedné strany neměl žádný důvod přecházet jeho jméno mlčením, a z druhé strany věděl, že jeho první čtenáři jej mohli přesně identifikovat. Kromě toho víme, že již ve 3.století diskutovali odborníci o pravé osobní identitě Jana z knihy Zjevení, Apokalypsy. V každém případě jej můžeme také nazvat „prorokem z Patmosu“, protože jeho postava se pojí se jménem tohoto ostrova v Egejském moři, kde se podle jeho autobiografického svědectví ocitl jako vyhnanec „pro hlásání Božího slova a pro svědectví o Ježíšovi“ (Zj 1,9). Právě na Patmosu Jan „upadl v den Páně do vytržení“ (Zj 1,10) a měl velkolepé vize a slyšel mimořádná poselství, která nemálo ovlivnila dějiny Církve a celou západní kulturu. Z názvu jeho knihy byla např. do našeho slovníku uvedena slova „apokalypsa, apokalyptický“, které evokují, i když nesprávně, ideu hrozící katastrofy.

Knize je třeba porozumět na pozadí dramatické zkušenosti sedmi Církví v Asii (Efezu, Smyrny, Pergama, Tyatiry, Sard, Filadelfie, Laodicei), které koncem 1. století museli čelit nemalým těžkostem při svém svědectví o Kristu. Jan se k nim obrací a projevuje vroucí pastorační citlivost k těmto pronásledovaným křesťanům, které vybízí, aby vytrvali ve víře a neztotožňovali se s tímto světem. Jeho obsah je, krátce řečeno, tvořen odhalením smyslu lidských dějin; odhalením, které vychází z Kristovy smrti a vzkříšení. První a základní Janova vize se totiž týká Beránka, který vypadá jako zabitý a přece stojí vzpřímen před trůnem, kde spočívá samotný Bůh. Jan tím chce především říci dvě věci: tou první je, že Ježíš, ačkoliv zabitý násilným aktem a místo aby se skácel k zemi, stojí paradoxně vzpřímen na svých nohách, protože svým vzkříšením definitivně přemohl smrt; a tou druhou skutečností je to, že sám Ježíš jakožto mrtvý a vzkříšený, se nyní plně podílí na královské a spasitelské moci Otcově. Toto je základní vize: Ježíš, Syn Boží je Beránek, bezbranný, zabitý, mrtvý. A přesto stojí vzpřímeně, na nohou, stojí před trůnem Božím. Podílí se na Boží moci. Má v ruce dějiny světa. A prorok tím chce říci: Důvěřujte Ježíši,

nemějte strach ze sil, které pronásledují. Zraněný a zabitý Beránek vítězí. Následujte Beránka Ježíše, svěřte se Ježíši, jděte jeho cestou, přestože se v tomto světě jeví pouze jako Beránek, a vypadá slabý. On je vítěz!

Jedna ze základních vizí knihy Zjevení ukazuje tohoto Beránka při otevírání knihy, zapečetěné sedmi pečeti, které nikdo nebyl schopen rozlomit. Jan je dokonce ukazován, jak pláče, protože se nenašel nikdo, kdo by byl hoden otevřít tu knihu a číst ji (Zj 5,4). Dějiny zůstávají nerozluštitelné, nepochopitelné. Nikdo je nedokáže číst. Tento Janův pláč před tak temným tajemstvím dějin možná vyjadřuje zaskočení asijských Církví Božím mlčením tváří v tvář pronásledování, kterému byly v té době vystaveny. Je to zaskočení, v němž můžeme dobře vidět náš úlek před závažnými těžkostmi, nepochopeními a nepřátelstvími, které i dnes v různých částech světa Církve zakouší. Jsou to utrpení, která si Církve určitě nezaslouží, tak jako si Ježíš nezasloužil trest, ale vyjevují jednak špatnost člověka, když se svěří svodům zla, a jednak vyšší řízení běhu událostí ze strany Boží. Ano, jedině obětovaný Beránek je s to otevřít zapečetěnou knihu a zjevit její obsah, dát smysl těmto dějinám zdánlivě a tak často absurdním. Pouze on může vyvodit závěry a poučení pro život křesťanů, kterým jeho vítězství nad smrtí nese zprávu a záruku o vítězství, kterého i oni bezpochyby dosáhnou. Silně obrazný slovník, který Jan používá, směřuje k nabídce této útěchy.

Středem vizí, které podává kniha Zjevení, jsou velmi výmluvné vize Ženy, která porodí Syna a s ní související vize Draka, který padá z nebe. Tato Žena představuje Marii, Matku Vykupitele, ale představuje zároveň i celou církev, Boží lid všech dob, Církve, která v každé době s velkou bolestí stále znovu rodí Krista. A je stále ohrožována silou Draka. Zdá se bezbrannou a slabou. Zatímco ji pronásleduje a ohrožuje Drak, zakouší však Boží útěchu. A tato Žena nakonec zvítězí. Nezvítězí Drak. To je velkolepé proroctví této knihy, které nás naplňuje důvěrou. Žena, která v dějinách trpí, Církev, která je pronásledována se nakonec ukáže jako nádherná Nevěsta, obraz nového Jeruzaléma, kde už nejsou slzy, ani pláč; obraz proměněného světa, nového světa, jehož světlem je Bůh sám, jehož svítlnou je Beránek.

Z tohoto důvodu Janovo Zjevení, ačkoli je proniknuté neustálými odkazy na utrpení a soužení – temnou tvář skutečnosti – je stejně tak prostoupena častými zpěvy chval, které představují jakoby tu světlou tvář dějin. Takto se zde například čte o nespočetném zástupu, který volá: „Alleluja! Pán, náš Bůh vševládny, se ujal království! Radujme se, jásejme a vzdejme mu čest, neboť nadešla Beránkova svatba, jeho nevěsta se připravila“ (Zj 19,6-7). Stojíme zde před typickým křesťanským paradoxem, podle něhož utrpení není nikdy přijímáno jako poslední slovo, nýbrž je viděno jako přechodný bod směrem ke štěstí a dokonce i ono samo je už tajemně vepsáno do radosti, která prýští z naděje. Právě proto Jan, prorok z Patmosu, může uzavřít svou knihu poslední vzdechem, chvějícím se, úzkostným očekáváním. Vyzývá konečný příchod Pána: „Přijď Pane Ježíši!“ (Zj 22,20). Je to jedna z ústředních modliteb rodícího se křesťanství, podaná také svatým Pavlem v aramejštině, „Marana tha“ (1 Kor 16,22). A tato modlitba „Přijď, Pane Ježíši!“ má mnohé rozměry. Přirozeně je především očekáváním definitivního vítězství Pána, nového Jeruzaléma, Pána, který přijde a promění svět. Ale zároveň je také modlitbou eucharistickou: „Přijď, Pane nyní!“ A Ježíš přichází a předjímá svůj definitivní příchod. Říkáme tak s radostí zároveň: „Přijď nyní a přijď definitivně!“ Tato modlitba má i třetí význam: „Už jsi přišel, Pane! Jsme si jisti tvou přítomností mezi námi. Je to naše radostná zkušenost. Přijď však definitivně!“ A tak, spolu se sv. Pavlem, s prorokem z Patmosu, s rodícím se křesťanstvím, modleme se i my: „Přijď, Ježíši! Přijď a proměň svět! Přijď už dnes, ať zvítězí pokoj!“ Amen.

MODLITBA ZA OBDRŽENÍ MILOSTI NA PŘÍMLUVU BOŽÍHO SLUŽEBNÍKA PAPEŽE JANA PAVLA II.

**Ó Nejsvětější Trojice,
děkujeme ti, žes církvi darovala papeže Jana Pavla II. a dala v něm zazářit
něžnosti svého otcovství, slávy Kristova kříže a jasu Ducha lásky.
Svou bezmeznou důvěrou v tvé nekonečné milosrdenství
a v mateřskou přímluvu Panny Marie
nám zosobnil obraz Ježíše, Dobrého Pastýře
a ukázal nám tak svatost jako vysoké měřítko řádného křesťanského života,
jako cestu k dosažení věčného společenství s tebou.
Na jeho přímluvu nám podle své vůle
uděl milost(vložit svou prosbu o uzdravení duše či těla), o kterou vroucně prosíme,
v naději, že bude brzy přiřazen k počtu tvých svatých.
Amen.**

S církevním schválením
Kardinál CAMILLO RUINI
Generální vikář Jeho Svatosti pro Římskou diecézi

ZÁZRAK V GALILEJSKÉ KÁNI

(úvaha Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka S.I., čestného občana Pustiměře)

Vlámský spisovatel F. Timmermans napsal román *Farář u kvetoucí vinice*. Tam se mluví s roztomilou sympatií o zázraku v galilejské Káni. Venkovský farář nesnáší, aby se o tom zázraku žertovalo. Vidí v proměnění vody ve víno důležitou událost evangelia. Byla takovou doopravdy? Poznává sv. Jan, že tímto zázrakem začal Ježíš svou veřejnou činnost. Proč právě tímto? Není snad uzdravení malomocných a vzkříšení mrtvých daleko důležitější než hostina na svatbě? Lidoví kazatelé chtějí předejít tyto námitky. Poukazují na to, že tu nejde o víno, které patří v našich krajích spíš k blahobytu, ale že tu jde o pomoc chudé rodině, která se ocitla v trapné situaci pro nedostatek toho, co nutně patřilo k jídlu. Bez něho nebyla hostina myslitelná, jak tomu je dodnes v jižních krajích Evropy.

Mariánští kazatelé zase vyzdvihují jinou okolnost. Zázrak se stal blízko Ježíšova domova. Byla tam i jeho matka a div se stal její přímluvou.

Nebylo by však radno, abychom zapomněli na jinou okolnost. Proměnění vody ve víno byl zázrak první. Který pak byl v pozemském životě Ježíšově poslední? Bylo to zase na hostině, při večeři s apoštoly. Tam pak se víno proměnilo v Kristovu krev a chléb v jeho tělo. Můžeme v této souvislosti vidět symbol celého vývoje vesmíru. Vodu si staré národy představovaly jako první zdroj světa a jeho života. Všecko vzniklo z vody, prohlásil nejstarší řecký filosof Thales Milétský. I v Bibli čteme, že se na počátku duch Boží vznášel nad vodami (Gn 1,2). A jaký bude konec světového vývoje? Sv. Pavel jej označuje jasně: svět skončí svůj nynější rytmus, až bude Kristus všechno a ve všem (Kol 3,11).

Toto poslední stadium vývoje je už předem zobrazeno a uskutečněno v tajemství eucharistické proměny na oltáři. Vyjadřujeme je těžkým latinským výrazem: transsubstanciacie, přepodstatnění. Není snadné jej vyložit ani studentům teologie. Ve středověku se o něm mnoho diskutovalo. Ale to, co vlastně chceme tím výrazem povědět, je poměrně snadné. Vždyť známe podobný proces z denního života. Sníme kousek chleba, vypijeme sklenici vína. Kam se poděly? Vstřebali jsme je do sebe, staly se součástí našeho těla a patří už k naší osobě. Dostaly jinou podstatu. Podobně i voda v přírodě, kterou zaléváme záhony, se stává stéblem, květem, přepodstatňuje se.

V Eucharistii
se děje
proměna.
Chléb a víno
se stává
tělem a krví
Krista. Je tu
ovšem
rozdíl. Při
jídlu nebo v
zahradě se
tato změna
děje
viditelně, v
Eucharistii
jde o
proměnu
neviditelnou,

tajemnou. Hymnus sv. Tomáše prohlašuje, že se nezachytí zrakem ani dotykem ani chutí. Navenek je tu pořád chléb a víno. Jenom víra uzná, že už se změnily.

Srovnajme teď v této souvislosti dva zázraky Kristovy. V Káni proměnil vodu ve víno. Stalo se to v malém okamžiku na jeho pokyn. V přírodě se však děje totéž, ale dlouhým vývojem. Vinná réva saje vodu z půdy a mnoha chemickými složitými procesy se z ní vytvoří zrnko hroznu, z kterého se vytlačí mošt, který vykvasí ve víno. Ježíš v Káni jakoby podivně urychlil rytmus přírody. Stalo se to prvním zázrakem.

Co se děje v posledním? Tu se urychluje běh světa a lidských dějin. Kam směřuje život na zemi a jeho vývoj? Podobně jako později Teilhard de Chardin i V. Solovjev byl přesvědčený evolucionista, ale v křesťanském smyslu. Odůvodňuje vývojovou teorii teologicky. Je mu jasné, že nestačí prostoduchý darwinismus k tomu, aby nám řekl, kam svět míří. Ten chtěl jenom pozorovat, jak se z nižšího vyvine nějaká vyšší forma. Je-li tu vývoj, musí mít smysl. Ten pak je zřejmý, jenom když vidím, kam směřuje, jakého cíle má dosáhnout. Ten poslední cíl pak je hybnou silou, energií vývoje od počátku.

My křesťané víme, kam dějiny světa a lidí směřují: Kristus, „prvorozený ze všeho stvoření“ (Kol 1,15), má být nakonec plností všeho co existuje, všechno musí dorůst do plnosti Kristovy. Ale tento růst je neobyčejně pozvolný. Solovjev v něm označil čtyři základní periody. První fáze vesmíru byla jistě velmi dlouhá, vždyť u Boha jsou tisíce let jako jeden den (Ž 89,4). Byla to doba od prvního stvoření hmoty až do okamžiku, kdy se na zemi objevila první živá buňka a začal život rostlin a zvířat. Tím začala druhá perioda ve vesmíru. Rostliny bují, zvířata se množí. Ale nakonec je mezník. Bůh posílá do tohoto pozemského ráje prvního člověka. *Homo sapiens*, Adam, je schopný rozpoznávat dobro a zlo, poznávat sebe i Boha a vládnout všemu i co ho obklopuje.

Třetí periodou vesmíru jsou tedy dějiny lidstva. Ale i člověk někam směřuje. Fakt, že se dopustil zlého činu, nezničil jeho vrozenou touhu dorůst až k nejvyššímu dobru. Ta se pak nakonec uskutečnila způsobem vrcholným. V době, kdy si římscí císařové přisvojovali božské pocty, se Bůh sám stal člověkem a člověk Bohem. Dějiny spásy, o kterých čteme ve Starém zákoně, jsou třetí fází vesmíru: od Adama ke Kristu.

My pak dnes žijeme ve čtvrtém období: od Krista historického k plnosti Krista mystického, universálního, kosmického. Bude to doba dlouhá? Nevíme ani den ani hodinu jejího dokončení. Zatím jsme překonali dva tisíce let. Byl to stálý boj Krista proti jeho protivníku, Antikristu. Kdy a jak bude tento boj dobojován? Nevíme jeho podrobnosti, ale jsme si jisti, že Kristus nakonec zvítězí, že bude nová země a nové nebe a on všechno a ve všem (Ap 21,1).

Při poslední večeři se však stalo něco podivného. Ježíš tento dlouhý vývoj v symbolu eucharistie zázračně urychlil. Chléb a víno, plody země a práce lidských rukou, se staly jeho tělem a jeho krví. V nich Kristus už předem sestupuje na zemi, jak tomu má být při jeho druhém příchodu, už teď tu začíná obnovovat plnost Božího království.

Svatému přijímání, které dostává nemocný před smrtí, říkáme *viaticum*, pokrm na cestu. Ale ten název se hodí pro každé přijetí eucharistie. Je to svátost, která i nás postupně proměňuje, i Krista. Děje se to tajemně, zázračně se v nás urychluje vývoj vesmíru, abychom i my dorostli v dokonalého člověka podle míry plnosti Kristovy (Ef 4,13). „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný“ (Jn 6,54). Není to jenom příslib, nečteme tu, že budeme mít věčný život, ale že jej už máme. Jsme už tedy jakoby na konci dějin. Nová duchovní Kána galilejská, kterou krásně vylíčil Dostojevský v *Bratřích Karamazových*, se začíná slavit na hostině našich oltářů.

„Das Christentum ist eine positive Option“

TELEVIZNÍ INTERVIEW BENEDIKTA XVI.

U PŘÍLEŽITOSTI APOŠTOLSKÉ CESTY DO RODNÉHO NĚMECKA VE DNECH 9.-14. ZÁŘÍ

Svatý Otec Benedikt XVI. poskytl v sobotu, 5. srpna v Apoštolském paláci v Castel Gandolfo dlouhé televizní interview u příležitosti své nadcházející cesty do rodného Německa. Otázky kladli čtyři reportéři předních německých televizních společností Bayerischer Rundfunk (BR, ARD), Zdf, Deutsche Welle (DW) a Rádía Vatikán (RV). Přináším překlad celého rozhovoru, jak zazněl na výše uvedených stanicích:

BR: Svate Otce, v září navštívíte Německo, či přesněji, pochopitelně Bavorsko. „Papeži je smutno po vlasti“, tak referovali Vaši spolupracovníci během přípravy. Kterých témat byste se chtěl během návštěvy zvláště dotknout a patří pojem „vlast“ k hodnotám, které byste zvláště rád předložil?

Benedikt XVI.: Jistě. Důvod návštěvy byl právě ten, že jsem chtěl znovu spatřit místa a lidi, mezi nimiž jsem vyrůstal, kteří mě poznamenali a utvářeli můj život; rád bych těmto lidem poděkoval. A chtěl bych také pochopitelně vyjádřit poselství, jež překračuje hranice mé vlasti, jak to odpovídá mé službě. Témata mi docela jednoduše naznačily odkazy liturgického kalendáře. Základním tématem je, že musíme znovu objevit Boha a to ne nějakého Boha, ale Boha s lidskou tváří, poněvadž hledíme-li na Krista, vidíme Boha. A z toho vycházejí, musíme najít cesty, jak se vzájemně setkat v rodině, mezi generacemi a pak i mezi kulturami a národy, a cesty ke smíření a pokojnému soužití v tomto světě. Cesty vedoucí do budoucnosti nenajdeme, jestliže tak říkajíc nepřijmeme světlo shůry. Nezvolil jsem proto nějaká zvláštní témata, ale nechávám se vést liturgií, abych vyjádřil základní poselství víry, jež se přirozeně včleňuje do aktuální současnosti, v níž chceme především hledat spolupráci národů a možné cesty k smíření a pokoji.

ZDF: Jako papež máte odpovědnost za Církev na celém světě. Ale vaše návštěva obrátí pochopitelně pozornost i na situaci katolíků v Německu. Všichni pozorovatelé se dnes shodují, že atmosféra je dobrá i díky Vašemu zvolení. Dávné problémy však přirozeně zůstaly. Jen pro příklad: stále menší počet praktikujících, stálý pokles křtů, obecně stále menší vliv na společenský život. Jak vidíte současnou situaci katolické Církev v Německu Vy?

Benedikt XVI.: *Já bych především řekl, že Německo patří k Západu, i když má svoje zcela specifické zabarvení a odstíny. V západním světě dnes zakoušíme vlnu nového drastického osvícenství či laicizmu, ať už jej nazveme jakkoli. Věřit se stalo obtížnějším, protože svět, s nímž se setkáváme, je zcela budován námi a Bůh se v něm takřka vůbec nevyskytuje. Nepije se z pramene, nýbrž z toho, co je naláhováno. Lidé si sami přetvořili svět, a najít za ním Boha se stalo obtížné. To tedy není příznakem Německa, nýbrž je to něco, co se projevuje v celém světě, zvláště pak ve světě západním. Na druhé straně nyní Západ přichází do silného kontaktu s jinými kulturami, v nichž je původní náboženský prvek velmi silný, a které jsou ohromeny chladem vůči Bohu, s nímž se na Západě setkávají. Tato přítomnost posvátna v jiných kulturách, i když rozmanitými způsoby zahalena, se znovu dotýká západního světa, dotýká se nás, kteří stojíme na křižovatce tolika kultur. Z nitra člověka na Západě i v Německu stále znovu vyvstává otázka po čemsi „větším“. Vidíme to u mladých, u nich se setkáváme s hledáním čehosi „většího“: jistým způsobem se takřkajíc vrací náboženský fenomén, i když jde mnohdy o hledání neurčité. Tím vším je znovu přítomná Církev, v odpověď se nabízí víra. A já si myslím, že právě tato návštěva, podobně jako ta předchozí v Kolíně nad Rýnem, je příležitostí vidět, že je krásné věřit; že radost velkého, univerzálního společenství znamená oporu; že má za sebou cosi významného, a že spolu s novými hnutími hledání tu jsou i nové podněty k víře, které nás vzájemně sblížují a jsou pozitivní i pro společnost jako celek.*

RV: Svatý Otče, právě před rokem jste byl v Kolíně s mladými, a jsem přesvědčen, že jste také zakusil, že mladí jsou mimořádně otevření k přijímání, a že Vy osobně jste byl přijat velmi dobře. Přinesete v nadcházející cestě i nějaké zvláštní poselství mladým?

Benedikt XVI.: *Především bych chtěl říct, že mne velmi těší, že jsou mladí lidé, kteří chtějí být spolu, kteří chtějí být spolu ve víře, a kteří chtějí dělat něco dobrého. Ochota k dobrému je v mládeži velmi silná, stačí vzpomenout na spoustu forem voluntariátu. Velkou věcí je úsilí o vlastní přínos tváří v tvář potřebám tohoto světa. Nepřetržitě. Mohu už od nynějška disponovat s celým svým životem se všemi jeho budoucími nepředvídatelnými událostmi? Nespoutávám snad definitivním rozhodnutím svou svobodu a neubírám něco se své flexibility? Probudit odvahu a odvázat se definitivních rozhodnutí, která jsou ve skutečnosti tím jediným, co umožňuje růst, cestu vpřed a dosažení něčeho velkého v životě; jediným, c, co neničí svobodu, ale dává jí ten správný směr; riskovat tento takřka neodvolatelný skok a tím plně přijmout život, to je něčím, co bych velmi rád sdělil.*

DW: Svatý Otče, jedna otázka na stav zahraniční politiky. V minulých týdnech značně poklesla naděje na mír na Blízkém Východě. Jaké možnosti vidíte pro Svatý Stolec ve vztahu ke stávající situaci? Jak můžete pozitivně ovlivnit situaci a vývoj na Blízkém východě?

Benedikt XVI.: *Nemáme pochopitelně žádnou politickou možnost, a o žádnou politickou moc ani nestojíme. Chceme však apelovat na křesťany a na všechny, kdo se nějakým způsobem cítí spojeni se Svatým Stolicem a jím osloveni, aby se mobilizovaly všechny síly, které uznávají, že válka je pro všechny tím nejhorším řešením. Nikomu nepřináší nic dobrého, ani domnělým vítězům. My v Evropě to po dvou světových válkách dobře víme. To, co všichni potřebují je mír. A je tu silná křesťanská komunita v Libanonu, křesťané jsou mezi Araby, křesťané jsou v Izraeli, a pro tyto – nám všem tak drahé země - vynakládají úsilí křesťané celého světa. Jsou tu morální síly, jež jsou připraveny dát pochopit, že jediným řešením je naučit se společně žít. Tyto síly chceme mobilizovat. Je pak na politicích, aby našli cesty, jak toho co nejdřív a především natrvalo dosáhnout.*

BR: Jako římský biskup jste nástupcem svatého Petra. Jak by měla vypadat Petrova služba dnes, aby odpovídala současnosti? A jak vidíte vztah napětí a rovnováhy mezi papežským primátem na jedné straně a kolegiální biskupů na straně druhé?

Benedikt XVI.: *Vztah napětí a rovnováhy přirozeně existuje a musí být. Mnohost a jednota musí stále znovu hledat vzájemný vztah a tento vztah se musí v proměnlivých situacích světa znovu vytvářet. Dnes máme novou polyfonii kultu, v níž Evropa už není sama určující, nýbrž svou vážnost a odstín nabývají křesťanské komunity různých kontinentů. Musíme se*

stále znovu učit této synergii (vzájemné spolupráci.) Za tímto účelem jsme rozvinuli různé nástroje. Tak zvané „návštěvy ad limina“ biskupů, které tu byly vždycky, se nyní více využívá, aby se mluvilo se všemi instancemi Svatého Stolce a také se mnou. Osobně mluvím s každým jednotlivým biskupem. Už jsem mohl mluvit téměř se všemi biskupy Afriky a mnoha biskupy Asie. Nyní přijdou biskupové ze střední Evropy, z Německa, Švýcarska, a v těchto setkáních, kdy se vskutku setkává centrum a periferie, dochází ke svěží výměně, a ve vyváženém napětí roste korektní vzájemný vztah. Máme i další nástroje jako synod, konzistoř, kterou budu nyní svolávat pravidelně a kterou bych chtěl rozvíjet, aby se na ní i bez velkých pořadů dne mohlo společně diskutovat o současných problémech a hledat řešení. Na jedné straně víme, že papež vůbec není absolutním monarchou, ale že v kolektivním naslouchání Kristu musí takřikajíc ztělesňovat celek. Ovšem vědomí, že je třeba sjednocující instance, která by rovněž byla nezávislá na politických silách a zaručovala, že křesťanství se příliš neztotožní s národností, právě toto vědomí, že je zapotřebí takové vyšší a širší instance, která tvoří jednotu v dynamické integraci všeho, a na druhé straně přijímá, akceptuje a rozvíjí mnohotvárnost, toto vědomí je velmi silné. Proto věřím, že v tomto smyslu tu vždy panuje niterné přilnutí k Petrovu úřadu ve snaze dále jej rozvíjet, aby odpovídal jak Pánově vůli, tak potřebám časů.

ZDF: Německo jako země reformace je pochopitelně zvlášť poznamenáno vztahy mezi různými vyznáními. Ekumenické vztahy jsou citlivou skutečností, která se tu a tam může

octnout v těžkostech. Jaké možnosti vidíte pro zlepšení vztahu s evangelickou církví nebo jaké těžkosti spatřujete na této cestě?

Benedikt XVI.: *Snad je důležité především říci, že evangelická církev je velmi mnohotvárná. V Německu, pokud se nemýlím, máme tři větší společenství: luterány, reformované a pruskou unii. Navíc dnes vznikají i četné svobodné církve (Freikirchen), a i uvnitř klasických církví hnutí jako „vyznavačská církev“ a tak dále. Jde tedy o uskupení mnoha hlasů, s nímž při respektování mnohosti hlasů musíme ve snaze o jednotu navazovat dialog a spolupráci.*

Nejprve bychom se měli společně snažit o to, abychom v této společnosti jasně vytyčili etické směrnice, sami je našli a uskutečňovali a tak dávali společnosti etickou soudržnost, bez níž se nemohou uskutečnit politické cíle, jakými jsou spravedlnost pro všechny a pokojné soužití. A v tomto ohledu se už vykonalo mnoho: tváří v tvář velkým mravním výzvám nás v tomto ohledu skutečně pojí společný křesťanský základ. Dále pak přirozeně jde o svědectví Bohu ve světě, který ho jen stěží nalézá, jak jsme se už zmínili: o zviditelnění Boha s lidskou tváří Ježíše Krista, a tak nabídnout lidem přístup k oněm pramenům, bez nichž se mravnost stává sterilní a ztratí svůj odkaz. Jde i o rozdávání radosti, protože v tomto světě nejsme izolováni. Jen tak vzniká radost nad velikostí člověka, že není nějaký nepodařeným produktem evoluce, nýbrž Božím obrazem. V těchto dvou rovinách se musíme pohybovat: totiž v rovině velkých etických odkazů a rovině, která – vycházejíc z těchto odkazů a na ně zaměřena – ukazuje přítomnost Boha, konkrétního Boha. A když to děláme a především pokud pak jednotlivá uskupení neusilují žít svou víru partikulárním způsobem, ale vždy vycházejí z jejich nejhlubších kořenů, potom, i když snad nedojdeme tak rychle k vnějším projevům jednoty, dozrajeme však jednotě vnitřní, která, dá-li Bůh, ponese jednoho dne také vnější formu jednoty.

RV: Téma: rodina. Asi před měsícem jste byl ve Valencii na Světovém setkání rodin. Kdo pozorně poslouchal – jak jsme se o to snažime ve Vatikánském rozhlasu – zaznamenal, že jste nikdy nepronesl slovo „homosexuální manželství“, nikdy jste nemluvil o potratu ani o antikoncepci. Pozorní pozorovatelé si říkali: zajímavé! Jeho záměrem je zřejmě hlásat víru a nejezdit po světě jako „apoštol morálky“. Mohl byste nám k tomu dát svůj komentář?

Benedikt XVI.: *Ale ovšem. Nejprve je třeba říci, že jsem měl všeho všudy dvacet minut, abych promluvil. A má-li někdo tak málo času nemůže hned začít s „Ne“. Nejprve snad musíme vědět, co opravdu chceme, ne? A křesťanství, katolictví, není hromadou zákazů, nýbrž pozitivní volbou. A je velmi důležité to tak znovu vidět, protože toto vědomí dnes skoro úplně vymizelo. Už toho bylo tolik slyšet o tom, co se nesmí, že teď je třeba říci: Ale my nabízíme pozitivní pojetí: muž a žena byli stvořeni jeden pro druhého, existuje – abychom tak řekli – jisté pořadí: sexualita, eros, agape, což jsou dimenze lásky, a tak se nejprve utváří manželství jako oblažující setkání muže a ženy, a pak rodina, která zaručuje pokračování generací, v níž se uskutečňuje smíření generací a v níž se také mohou setkávat kultury. Především je tedy důležité zdůraznit, co chceme. Je tedy důležité ukázat nejdříve, co chceme. Pak teprve lze vidět, proč jisté věci nechceme. Já myslím, že je třeba uznat, že*

není katolický objev to, že muž a žena jsou stvořeni jeden pro druhého, aby pokračoval život lidstva; vždyť to vědí od počátku všechny kultury. Co se týká umělého potratu, tento nepatří do šestého přikázání, nýbrž do pátého: „Nezabiješ!“ A měli bychom, samozřejmě, předpokládat a musíme to vždy znovu zdůrazňovat, že člověk začíná v matčině lůně a zůstává lidskou bytostí až do svého posledního výdechu. Proto musí být vždy jako lidská bytost respektován. To však se stává zřejmějším až poté, co bylo řečeno to pozitivní.

DW: Svatý Otče, moje otázka v jistém smyslu navazuje na otázku otce von Gemmingena. Na celém světě věřící očekávají, že jim katolická Církev odpoví na nejnaléhavější globální problémy, jako jsou AIDS a přelidnění: Proč katolická církev tak naléhá na morálku a klade ji před pokusy konkrétního řešení těchto palčivých problémů lidstva, například na africkém kontinentě?

Benedikt XVI.: Už to je problém: skutečně tolik naléháme na

morálku? Řekl bych – a stále více se o tom přesvědčuji i v dialogu s africkými biskupy – že chceme-li v této oblasti pokročit je základní otázkou výchova, formace. Pokrok může být skutečným pokrokem jen tehdy, pokud slouží lidské osobě a pokud sám člověk roste; když se nevyvíjejí pouze jeho technické schopnosti, nýbrž také jeho mravní schopnost. A mám za to, že skutečným problémem naší historické situace je právě nerovnováha mezi neuvěřitelně rychlým vývojem našich technických schopností a naší mravní silou, která nerostla úměrně s nimi. Proto formace lidské osoby je skutečným receptem, řekl bych klíčem všeho. A taková je i naše cesta. A tato formace – krátce řečeno – má dvě dimenze. Nejprve se přirozeně musíme učit: nabýt vědomosti, schopnosti know-how (vědět jak na to), jak by se řeklo.

V tomto ohledu udělaly Evropa i Amerika v posledních desetiletích mnoho, a to je důležité. Avšak šíří-li se pouze know-how, učí-li se, jak vyrábět stroje a jak s nimi zacházet a jak používat antikoncepční prostředky, pak se nelze divit, že nakonec vypukne válka a epidemie AIDS. Potřebujeme dvě dimenze: je třeba současně formování srdce - mohu-li to tak říct – čímž člověk získá odkazy a tak se naučí správnému užívání techniky, které je rovněž zapotřebí. A právě o to usilujeme. V celé Africe a také v mnoha zemích Asie máme velkou síť škol všech stupňů, kde se lze především naučit, získat skutečné poznání, profesionální způsobilost, a tak dosáhnout autonomie a svobody. V těchto školách však právě neusilujeme jen o sdělování know-how, nýbrž o formování lidských osob, aby měly vůli po smíření, aby dokázaly budovat a ne ničit, aby měly nezbytné odkazy společného soužití. Ve velké části Afriky jsou vztahy mezi křesťany a muslimy příkladné. Biskupové vytvořily společné komise s muslimy, kde usilují o mírová řešení konfliktů. Tuto síť škol, výuky a lidské výchovy, která je velmi důležitá, doplňuje síť nemocnic a zdravotních středisek, která sahá až do nejzapadlejších osad. A na mnoha místech, po všem válečném ničení, zůstala Církev poslední nedotčenou mocností – nikoli mocí, ale skutečností! Skutečností kde se léčí, kde se léčí i AIDS, a kde se na druhé straně poskytuje vzdělání, jež pomáhá nastolit správné vztahy k druhým. Proto si myslím, že by se měl opravit obraz, podle něžž kolem sebe rozséváme jen

příkrá „Ne“. Právě v Africe se dělá mnoho proto, aby se doplňovaly různé dimenze vzdělání a tím bylo možné překonat násilí a také epidemie, mezi něž je třeba počítat i malárii a tuberkulózu.

BR: Svatý Otče, křesťanství se rozšířilo z Evropy do celého světa. Dnes mnozí, kteří se touto otázkou zabývají, říkají, že budoucnost Církve je na jiných kontinentech. Je to pravda? Anebo jinými slovy: jakou budoucnost má křesťanství v Evropě, kde se zdá, že se zúžilo na soukromou záležitost menšiny?

Benedikt XVI.: *Především bych rád uvedl některé odstíny. Křesťanství, jak vpravdě víme, se zrodilo na Blízkém Východě. Tam se i dlouhou dobu zásadním způsobem*

rozvíjelo a rozšířilo se po Asii mnohem víc, než si dnes, po proměnách způsobených islámem, dokážeme představit. Na druhé straně právě z tohoto důvodu se jeho osa citelně posunula směrem k Západu a Evropě, a Evropa – a na to jsme pyšní a máme z toho radost – potom rozvinula křesťanství také v jeho velkých intelektuálních a kulturních dimenzích. Ale myslím, že je důležité připomenout si východní křesťany, protože nyní hrozí nebezpečí, že tito, protože jsou stále více ve významné menšině, nyní emigrují. A je tu vážné nebezpečí, že právě tato místa původu křesťanství zůstanou bez křesťanů. Myslím, že musíme hodně pomoci, aby mohli zůstat. Ale nyní k vaší otázce. Evropa se zajisté stala centrem křesťanství a jeho misijního úsilí. Dnes se stejnou závažností vstupují do koncertu světových dějin jiné kontinenty a další kultury. Tak roste počet hlasů Církve, a to je dobře. Je dobře, že mohou vyjádřit různé temperamenty, vlastní vlohy Afriky, Asie i Ameriky, zvláště pak Latinské Ameriky. Všech se pochopitelně dotýká nejen slovo o křesťanství, ale i světské poselství tohoto světa, které i na jiné kontinenty přináší zkoušku pevnosti, kterou jsme prošli my sami. Všichni biskupové z ostatních částí světa říkají: Evropu potřebujeme i nadále, i když je pouze částí většího celku. Doposud za to máme v tomto ohledu odpovědnost. Naše zkušenosti, teologická věda, která se tu vyvinula, naše tradice i ekumenické zkušenosti, které jsme nashromáždili: to všechno je velmi důležité i pro ostatní kontinenty. Proto je třeba, abychom dnes nekapitulovali, řkouc: „Pohleďte, jsme jen v menšině, snažme alespoň uchránit svou hrstku!“ Naopak, musíme uchovat živým svůj dynamismus, otevřít vzájemnou výměnu, aby tak odtud pramenily i nové síly pro nás. Dnes jsou v Evropě indičtí a afričtí kněží, i v Kanadě, kde pracuje mnoho afrických kněží; a to je zajímavé. Existuje vzájemné dávání a přijímání. Ale, i když budeme v budoucnosti více přijímat, měli bychom i přesto být vždy schopni dávat a v tomto smyslu rozvíjet nezbytnou odvahu a dynamismus.

ZDF: Svatý Otče, tohoto argumentu jsme se už zčásti dotkli. Moderní společnosti se v důležitých rozhodnutích, která se týkají politiky a vědy, neorientují podle křesťanských a církevních hodnot – to víme z průzkumů, - je považována nanejvýš jen za varovný nebo dokonce brzdicí hlas. Neměla by Církev vyjít z této obranné role a hledět pozitivněji do budoucnosti a také ji pozitivněji utvářet?

Benedikt XVI.: *Ano, řekl bych, že to je každopádně úkol pro nás, abychom pozitivně vymezili, co chceme. A to musíme především učinit v dialogu s kulturami a náboženstvími, protože africký kontinent a také asijská duše zůstávají tváří v tvář chladnosti naší racionality znepokojeny. Je třeba ukázat, že u nás není jen toto. A vzájemně je důležité, aby si náš laický svět uvědomil, že právě křesťanská víra není překážkou, ale naopak mostem dialogu s ostatními světy. Není správné domnívat se, že čistě racionální kultura, má díky své toleranci snadnější přístup k ostatním náboženstvím. Schází jí velká část „náboženského orgánu“ a tím opěrný bod, z něhož ostatní vycházejí a s nímž chtějí navázat vztah. Proto musíme, můžeme ukázat. Tady musíme ukázat, že právě v novém soužití mnoha kultur nestačí čistá racionalita odloučená od Boha, nýbrž široká racionalita, která vidí Boha v souladu s rozumem, musíme ukázat, že křesťanská víra, která se vyvinula v Evropě, je také prostředkem, jak k sobě přivést rozum a kulturu a udržovat je v navzájem rozvázné jednotě i v jednání. V tomto smyslu, myslím, máme velký úkol: totiž ukázat, že Slovo, které máme, nepatří – řekli bychom - molům dějin, nýbrž je potřebné právě dnes.*

RV: Svatý Otče, promluvmě o vašich cestách. Vy jste ve Vatikáně, a možná tím sám trpíte, že jste trochu daleko od lidí a oddělen od světa, i tady v úchvatném Castel Gandolfu. Ale na druhé straně Vám brzo bude osmdesát let? Myslíte si, že můžete s Boží pomocí vykonat ještě mnoho cest? Napadá Vás, kam byste se ještě rád vydal? Do Svaté země, do Brazílie?

Benedikt XVI.: *Inu, zase tak osamělý nejsem. Tento - skoro hrad - sice působí nepřístupně, ale existuje i papežská rodina, a především každý den mnoho návštěv. Když jsem v Římě, přicházejí biskupové, i jiní lidé, státní návštěvy, které se mnou chtějí mluvit také osobně a ne jen politicky. Je zde tedy rozmanitost setkání, která je mi darována, a níž Bohu děkuji. A to je přece také důležité, že sídlo Petrova nástupce je místem setkání, ne? A počínaje Janem XXIII. se vžilo, že tu existuje i opačný pohyb: také papežové chodí na návštěvy. Musím říci, že se v tom necítím nějak silný, abych počítal s velkými cestami, ale kde mohu sdělit poselství, které opravdu odpovídá přáním, tam bych chtěl v míře mých možností zajet. Počítá se s tím, že příští rok se setká v Brasílii CELAM, sdružení latinsko-amerických biskupských konferencí, a být tam přítom myslím, je důležitá událost v celém tom dramatu, které prožívá Jižní Amerika, ale i v síle naděje, která tam také působí. Pak bych rád šel do Svaté země a doufejme, že tam budu moci vstoupit v míru. A co se týká ostatního, uvidí se, co na mě Prozřetelnost naloží.*

RV: Smím naléhat ještě jednou. Rakušané mluví také německy a očekávají Vás v Maria Zell...

Benedikt XVI.: *Ano, to je domluveno. To jsem tak trochu lehkomyšlně slíbil. Tak se mi to líbilo, že jsem řekl: Ano, k Magna Mater Austriae (titul P. Marie v Maria Zell) přijdu zase. A to byl přirozeně slib, který dodržím a rád splním.*

RV: A smím ještě jednou naléhat: Obdivuji Vás každou středu, když míváte generální audienci. Přichází téměř pravidelně 50.000 lidí. To je ale namáhavé, šíleně namáhavé. Dá se to vydržet?

Benedikt XVI.: *Ano, dobrý Bůh mi k tomu dává sílu. A když člověk vidí, že to má ohlas, přirozeně to také povzbuzuje.*

DW: Svatý Otče, právě jste řekl, že jste to lehkomyšlně přislíbil, znamená to, že si navzdory tomuto úřadu a navzdory mnoha protokolárním věcem nenecháte připravit o spontánnost?

Benedikt XVI.: *Ano, aspoň se o to pokouším. Vždyť tolik věcí je podrobně stanoveno a já bych si přece rád podržel také něco svého a pokusil se to uskutečnit.*

BR: Svatý Otče, ženy jsou v katolické církvi velmi aktivní v mnoha funkcích. Neměly by být činné mnohem viditelněji, tedy také na vyšších místech v církvi?

Benedikt XVI.: *Ano, o tom se pochopitelně hodně přemýšlí. Víte, že nejsme vírou i ustanovením apoštolského sboru určeni a necítíme se zmocnění k tomu, udělovat ženám kněžské svěcení. Ale nelze si také myslet, že v církvi je „někdo“ pouze ten, kdo je knězem. V dějinách církve existují mnohá poslání a funkce. Od sester církevních Otců počínaje až do středověku, kdy velké ženy plnily velmi rozhodující úkoly, až do nové doby. Pomysleme na Hildegardu z Bingen, jež mocně protestovala proti biskupům i papeži, a Kateřina Sienská a Brigita Švédská. V nových dobách musí ženy a spolu s nimi musíme vždy znovu i my hledat pro ně správné místo. Nyní je tomu tak, že jsou velmi přítomné ve (vatikánských) kongregacích. A existuje právní problém: jurisdikce, tedy možnost právně závazných rozhodnutí, je podle církevního práva vázána na svěcení. Tady jsou tedy zase vytyčeny hranice. Avšak já si myslím, že si samy ženy svým rozmachem a svou silou, takřka svou převahou, svou duchovní potencí dokáží zjednat patřičné postavení. A měli bychom se pokoušet naslouchat Bohu, abychom nebyli překážkou, nýbrž abychom se těšili z toho, že se ženám v církvi, počínaje Matkou Boží a Marií Magdalenou, dostává vlastního a náležitého postavení.*

BR: Svatý Otče, v poslední době se mluví o novém okouzlení katolicismem. Jak je na tom vlastně tato prastará instituce, pokud jde o životní sílu a její budoucnost?

Benedikt XVI.: *Ano.. Vlastně už celý pontifikát Jana Pavla II. způsobil, že lidé začali pozorně naslouchat a shromažďovali se kolem něho. Co se událo při jeho smrti, zůstává v dějinách jako něco jedinečného. Jak se ty stovky tisíc lidí ukázněně tlačily na náměstí sv. Petra, hodiny a hodiny tam stály a vlastně by musely v takové situaci omdlít a přesto vydržely a byly vnitřně pohnuty. A viděli jsme to, když jsem se ujímal úřadu v Římě a pak při mši svaté v Kolíně. Je to něco velmi krásného, když je zážitek společenství zároveň zážitkem víry, že se nezakouší jen společenství, nýbrž, že je to právě víra, která jej oživuje a také dává světlo všemu katolickému. Přirozeně musí to pak vydržet i ve všedním dni. Obě věci musí jít ruku v ruce. Na jedné straně velké okamžiky, kdy se vidí, že je krásné být přítom. Bůh je zde a my jsme velké smířené společenství překračující všechny hranice.*

Máme co dát lidstvu a Bůh nám něco dává, a církev nám něco dává. A pak se přirozeně musí nabrat rozlet, abychom vydrželi namáhavé putování všedními dny a žít z oněch světlých bodů a stále se o ně opírat, abychom mohli pozvat také jiné na společnou cestu. Ale rád bych přece jen použil této příležitosti, abych řekl: Jsem hodně zahanben nad tím vším, jaké přípravy se musí dělat pro moji návštěvu, co všechno lidé konají, ne? Můj rodný dům byl nalíčen, jedna učňovská škola udělala plot, na jehož stavbě spolupracoval evangelický učitel náboženství. A to jsou nyní jen maličkosti, ale je to velké znamení. To se mi zdá velkolepé, a já to nevztahuji na sebe. Je to prostě snaha patřit do tohoto společenství víry a společně sloužit. Ukázat tuto solidaritu a přitom se dát inspirovat Pánem: to mě dojímá a za to bych také rád z celého srdce poděkoval.

BR: Svatý Otče mluvil jste právě o zážitku společenství. Přicházíte nyní po druhé po svém zvolení na návštěvu do Německa. Nálada, která byla na světovém setkání mládeže nebo ta - docela jinak laděná - na světovém mistrovství ve fotbale v Německu se změnila. Člověk má dojem, že se Němci více otevřeli světu, stali se tolerantnější a radostnější. Co si ještě přejete od Němců?

Benedikt XVI.: Nuže, řekl bych: Už od konce druhé světové války probíhá přeměna německé společnosti a také německé mentality, která byla ještě zesílena opětným sjednocením Německa. Prostě jsme mnohem silněji vrostli do světové společnosti a přirozeně jsme také poznamenáni její mentalitou. Vystupují na světlo právě ty stránky německého charakteru, kterých by se u něho dříve nikdo nenadál. A snad jsme byli také trochu příliš prohlašováni za ukázněné a zdrženlivé, že to v nás již bylo. Shledávám to pěkné, když se nyní stává patrným, když všichni vidí, že Němci nejsou jenom rezervovaní a dochvilní a ukáznění. Oni jsou také spontánní, veselí a pohostinní. To je něco moc hezkého. A co si mám přát? Aby tyto ctnosti byly dále rozvíjeny, aby obdržely z křesťanské víry další rozlet a nosnost.

RV: Svatý Otče, Váš předchůdce prohlásil úžasné množství křesťanů za blahoslavené a za svaté. Někteří lidé říkají, že je to dokonce trochu moc. Blahořečení nebo svatořečení přinášíjí něco církvi jen tehdy, když tito lidé jsou opravdu vnímáni jako příklady. Dá se tu něco udělat? A potom, Německo produkuje relativně málo blahoslavených a svatých ve srovnání s jinými zeměmi, a aby tento pastorační cíl, také opravdu něco přinášel, potřebujeme blahořečení a svatořečení. Dá se tu něco udělat?

Benedikt XVI.: Já byl tedy na počátku také toho mínění, že nás velké množství blahořečení téměř utlačí a že se snad mělo více vybírat, aby pak ty postavy výrazněji vstoupily do povědomí. Mezitím jsem blahořečení decentralizoval, aby se tak tyto postavy zviditelnily vždy na svém místě, neboť oni patří k určitým místům. Snad nějaký světec z Guatemaly nás v Německu tak nezajímá a naopak nějaký z Altöttingu snad zase nezajímá tolik v Los Angeles. Tedy potud si myslím, že tato decentralizace, odpovídající kolegialitě

biskupů a jejich kolegiálním strukturám, je vhodná právě proto, aby jednotlivé země měly své postavy a aby se jim tam dostalo odpovídajícího postavení. Viděl jsem také, že toto blahorečení tam osloví nesmírné množství lidí a lidé vidí, ano „Tady je jeden z nás“ a pak za ním chodí a bývají jím inspirováni. Patří k nim a my se těšíme, že je jich tam tolik. A když se s nimi postupně seznámíme skrze světové společenství, je to krásné. Předně je však důležité, že existuje rozmanitost. A v tomto smyslu je důležité, abychom se také my v Německu naučili vidět své vlastní postavy, a směli se z nich radovat. Vedle toho stojí pak svatořečení velkých postav, které patří celé církvi. Jednotlivé biskupské konference by měly vybírat, měly by se podívat, který nám odpovídá, který nám něco říká a pak by se mělo těchto nemnoho postav vštěpovat do vědomí katechezí, kázáním. Snad lze vyrobit i filmy o takových postavách. Dovedu si představit pěkné filmy. Přirozeně já znám jen církevní otce, film o Augustinovi, o Řehoři Naziánském a o jeho zcela osobitém životě, protože znovu a znovu utíkal pryč, protože mu to bylo příliš a tak. Přinést je a vidět je. Přece neexistují jenom ty zpropadené situace, které jsou nám dnes ve filmech ukazovány, existují v dějinách úchvatné postavy, které nejsou nijak nudné, nýbrž mají svou aktuálnost. V každém případě tedy nezahlcovat lidi příliš, ale to, co nás inspiruje učinit viditelným a aktualizovat pro mnohé.

DW: Někaké humorné historky? V roce 1989 Vám byl v Mnichově předán řád Karla Valentina. Jakou úlohu vlastně hraje v životě papeže humor a lehkost bytí.

Benedikt XVI.: (smích). Nejsem člověk, kterého napadají vtipy jak na běžícím pásu. Avšak vidět to veselé v životě a vidět na něm radostnou stránku a nebrat všechno hrozně tragicky, to je pro mne velmi důležité a řekl bych pro můj úřad také potřebné. Jeden autor řekl: andělé mohou létat, protože se berou na lehkou váhu. I my můžeme trochu takřka létat, když se nebudeme brát tak moc vážně.

DW: Má-li člověk takový úřad jako Vy, Svatý Otče, pak je přirozeně hodně pozorován zvenčí. Třetí (nezúčastnění) mluví o Vás. A mě při čtení napadlo, že mnoho pozorovatelů říká: Papež Benedikt je ve srovnání s kardinálem Ratzingerem jiná osobnost. Jak se Vy sám díváte na sebe, smím-li si tuhle otázku dovolit?

Benedikt XVI.: Já byl již vícekrát rozdělován na dřívějšího profesora a na pozdějšího profesora, na dřívějšího a pozdějšího kardinála. Nyní k tomu přistupuje další dělení. Přirozeně, že okolnosti a situace také člověka utvářejí, protože jsou tu různé odpovědnosti. Řekněme, že můj základní naturel (přirozená povaha, svéráznost) a také moje základní vize se vyvíjely, ale ve všech podstatných věcech jsem zůstal identický - těší mě, že jsou nyní vnímány také stránky, které dříve vnímány nebyly.

DW: A dá se říci, že máte požitek ze svého úřadu? Není to žádná tíže?

Benedikt XVI.: (smích) To by bylo trochu mnoho, protože je to přece jen namáhavé. Ale každopádně se snažím nacházet v tom radost.

Také jménem svých kolegů chci poděkovat za tento rozhovor za tuto světovou premiéru. Už se těším na Vaši návštěvu v Německu, v Bavorsku. Na shledanou!
I já Vám co nejsrdečněji děkuji.

LITURGICKÉ TEXTY 22. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – DT 4,1-2.6-8

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

Mojžíš řekl lidu toto: „Nyní, Izraeli, poslouchej nařízení a ustanovení, která vás učím zachovávat, abyste žili a šli obsadit zemi, kterou vám chce dát Hospodin, Bůh vašich otců. Nic nepřidáte k tomu, co vám přikazuji, a nic z toho neuberete, ale budete zachovávat příkazy Hospodina, svého Boha, které já vám přikazuji. Zachovávejte je a plňte, neboť tak budete v očích národů moudří a rozumní: uslyší o všech těchto nařízeních a řeknou: Skutečně moudrý a rozumný je tento velký národ! Neboť kde je tak velký národ, jemuž by byli bohové tak blízko, jako je Hospodin, náš Bůh, kdykoli ho vzýváme. A kde je tak velký národ, který by měl spravedlivá nařízení a ustanovení, jako je celé toto zákonodárství, které já vám dnes prohlašuji.“

ŽALM 15

Kdo žije bez vady a koná spravedlnost, – upřímně smýšlí ve svém srdci, – svým jazykem nepomlouvá. Nečiní příkoří svému bližnímu, – netupí svého souseda. – Nešlechetným člověkem pohrdá, – ale váží si těch, kdo se bojí Hospodina. Kdo nelichváří svými penězi, – a nebere úplatky proti nevinnému. – Kdo takto jedná, – nikdy nezakolísá.

2. ČTENÍ – JAK 1,17-18.21B-22.27

Čtení z druhého listu svatého apoštola Jakuba.

Bratři moji nejmilejší! Každý dobrý úděl, každý dokonalý dar přichází shora, sestupuje od Otce světel, u něhož není změna ani ztemnění, jaké je působeno (u hvězd) otáčením. On rozhodl, že nám dá život slovem pravdy, abychom byli jako prvotiny ze všeho, co stvořil. Buďte vnímaví pro slovo, které do vás bylo vloženo jako semeno a může zachránit vaši duši. To slovo však musíte uvádět ve skutek, a ne abyste ho jenom poslouchali. To byste klamali sami sebe. Zbožnost ryzí a bezvadná před Bohem a Otcem je toto: ujímat se sirotků a vdov v jejich tísní a uchovat se neposkvrněný od světa.

EVANGELIUM – MK 7,1-8.14-15.21-23

Slova svatého evangelia podle Marka.

Kolem Ježíše se shromáždili farizeové a někteří z učitelů Zákona, kteří přišli z Jeruzaléma. Všimli si, že někteří z jeho učedníků jedí rukama obřadně nečistýma, to je neumytýma. Farizeové totiž a všichni židé se drží podání předků a nejedí, dokud si pečlivě neumyjí ruce; po návratu z trhu nejedí, dokud se celí neopláchnou, a je mnoho jiného, co přejali a čeho se drží: omývání pohárů, džbánů a měděných nádob. Proto se ho farizeové a učitelé Zákona ptali: „Proč se tvoji učedníci nechovají podle podání předků, ale jedí obřadně nečistýma rukama?“ Odpověděl jim: „Pokrytci! Dobře to o vás předpověděl Izaiáš, jak je psáno: ‚Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě. Nadarmo mě však uctívají, když učí naukám, které jsou lidskými ustanoveními.‘ Opustili jste přikázání Boží a držíte se podání lidského.“ Ježíš zase k sobě přivolal zástup a řekl jim: „Slyšte mě všichni a pochopte! Člověka nemůže poskvřnit nic, co do něho vchází zvenčí, ale co vychází z člověka, to ho poskvřňuje. Z nitra totiž, ze srdce lidí, vycházejí špatné myšlenky, smilství, krádeže, vraždy, cizoložství, lakota, zloba, lest, prostopášnost, závist, urážky, pýcha, opovážlivost. Všechno to zlé vychází z nitra a člověka poskvřňuje.“

FARNÍ INFORMÁTOR

22. NEDELE V MEZIDOBÍ – 3. ZÁŘÍ 2006

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, prosme Boha Otce, od něhož pochází každý dobrý úděl i dokonalý dar, aby otevřel naše srdce pro slovo, které může zachránit naši duši:

L: BOŽE, NAUČ NÁS POČÍTAT NAŠE DNY, AŤ DOJDEME K MOUDROSTI SRDCE.

- Za svatou Církev, aby na své pouti čerpala sílu z eucharistie – „pramene a vrcholu veškerého křesťanského života“ a tak byla znamením naděje.
- Za rodiče, aby si znovu uvědomili svůj manželský slib, kdy se zavázali, že budou děti vychovávat podle Božího zákona i slovo dané při křtu, že je budou učit milovat Boha a bližního, jak nám to sám Pán Ježíš prikázal.
- Za děti a mládež začínající nový školní rok, aby je nové poznání přivádělo ke stále větší úctě před tajemstvím a vznešeností člověka – Božího obrazu a podobenství.
- Za učitele a pedagogické pracovníky, aby stálým prohlubováním svých odborných i lidských kvalit dokázali učit Pravdě, která vstřípí nové generaci našeho národa úctu k člověku a jeho tajemství, a jedině tím si získali respekt ve společnosti.
- Za věrné zemřelé, ať pro své dobré skutky patří na Toho, který jediný je dobrý.

K: Věčný Bože, vyslyš prosby této své rodiny a dej, ať obnovena tvým slovem kráčí v síle této eucharistie po cestách tvé prozřetelnosti. Skrze Krista našeho Pána. **L: Amen.**